

Uvodnik

Piše: Robert Brus

V kraju, kot je Ravnik, ljudje živimo iz zelo različnih razlogov. Nekateri tu vztrajajo samo zato, ker so jim všeč prostrani razgled, dišeči veter in sveži zrak, drugi so srečni, ker se sem gor vsako popoldne umaknejo pred mestnim hrupom in opazujejo sončni zahod, tretji zadovoljno gojijo svojo zelenjavo in sadje brez umetnih gnojil in po malem preganjajo voluharje, četrti se potepajo po gozdovih, nabirajo gobe in divjo hrano ali opazujejo živali in ptice v naravnem okolju. Nekateri na Ravniku preživijo še veliko več časa, saj tu kmetujejo, se ukvarjajo z živinorejo, gospodarijo z gozdom, žagajo les... Res je, precej različnih ljudi z različnimi življenjskimi navadami se je nabralo tukaj. Tudi njihov odnos do okolja je različen, to je več kot očitno. Ampak ne glede na to si upam trditi, da je skoraj vsem skupna ena stvar: vsi smo tako ali drugače odvisni od narave, od narave je močno odvisno počutje skoraj vsakogar med nami, nekateri so z njo celo življenjsko povezani. Zato je prav, da jo tudi čim bolj poznamo.

Ob vstopu v tretje leto našega izhajanja smo se odločili, da bo rdeča nit 3. letnika Ravniške sapce prav celovita predstavitev tukajšnjega naravnega okolja in naravnih posebnosti. Najprej se bomo podrobneje posvetili ravniškemu vremenu in med drugim izvedeli, kako se bodo pri nas lahko odražale podnebne spremembe, nato bomo predstavili geološko zgradbo in nastanek Ravnika, sledil bo rastlinski svet in gozdovi ter nekaj izhodišč za njihovo uspešno gojenje, seveda pa za konec ne bomo pozabili niti na posebnosti živalskega sveta. Za vsako od naštetih področij se bomo potrudili v goste povabiti strokovnjaka, ki se na svoje področje res dobro spozna.

Bi za začetek napovedane serije sploh lahko izbrali primernejšo gostjo, kot je Lučka Kajfež Bogataj, znana klimatologinja in profesorica na Biotehniški fakulteti v Ljubljani? Berite naprej in izvedeli boste, kaj nam je samo za Ravniško sapco napisala o ravniškem vremenu.

IZ VSEBINE

- Uvodnik – s. 2
- Ravniške novice – s. 3
- Odprtje nove ceste – s. 4
- Pogovor s predsednikom KS – s. 5
- Podnebje na Ravniku – s. 6
- Rolanje po Ravniku – s. 7
- Blaževa hiša dobre volje – s. 8
- Silvestrski jedilnik – s. 9
- Obisk pri Kovačevi Mici – s. 11
- Portfolio 2: Bilo je nekoč – s. 12
- Na obisku pri Štefki Mele – s. 14
- Literarni kotiček – s. 15
- Gostja RS: Alenka Veber – s. 16
- Restavradorke v akciji – s. 17
- Žganjekuha – s. 18
- Slavna ozvezdja: Orion – s. 21

Ravniška sapca

Letnočasnik, izhaja na začetku letnih časov

Glavna in odgovorna urednica
Ingrid Kovač Brus

Urednica Literarnega kotička
Nives Kovač

Urednik za likovne priloge
Boris Zelenc

Tehnični urednik
Robert Brus

Oblikovanje
Robert Brus, Domen Brus

Tisk
INFOKART, d. o. o.

Stalni sodelavci
Špela Nagode, Polona Nagode, Urša Nagode, Jolanda Babič Petrič, Metka Petrič, Danica Nagode, Hana Brus, Domen Brus, Mateja Kunc, Vid Zelenc

Naslov uredništva
Ravnik 10
1372 Hotedršica
telefon (0) 7559 069
e-pošta ingrid.kovac@siol.net

Naklada
100 izvodov

ISSN 1854-5831

Tisk 9. številke RS je podprla Nada Zelenec, za kar se ji lepo zahvaljujemo. Hvala tudi vsem, ki ste prispevali za svoj izvod.

NA RAVNIKU NAPOVEDUJEMO

Tradicionalni ravniški **ognjemet** bo letos nekoliko drugačen. Na Tomaževo pobudo se na Silvestrovo, ob polnoči, v zvezdnati noči dobimo na križišču. S seboj prinesite samo rakete!!! Skupaj jih bomo spustili v novoletno nebo.

V petek, 1. februarja 2008, ob 18.00 KS Hotedršica in Ravniška sapca vabita na Plešnarjevo domačijo na večer **Iz popotne bisage** z Alenko Veber. Več na strani 16.

ČESTITKE

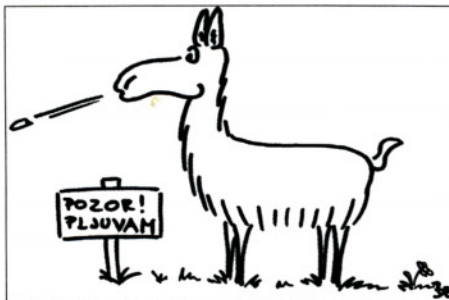
Draga gospa Francka Istenič bo 25. decembra praznovala šestinosemdeseti rojstni dan. Želimo ji zdravja, zadovoljstva in veliko dni, ko nas bo veselo pozdravljala. Naj ostane sonce Ravnika!

RAVNIŠKE NOVICE

Tudi letos je bilo na Martinovo soboto prav veselo na Kmetiji odprtih vrat. Prisotni so se zavrteli ob domači glasbi in se okrepčali z domačimi dobrotami. Ob prijetnem vzdušju se je martinovanje zavleklo daleč v noč. (šn)

Ravnik se lahko od začetka novembra pohvali z novim »stanovalcem«. Pri Urbanovcovih imajo namreč danes dokaj redko žival, oslička Miška. (šn)

To pa še ni vse v zvezi z eksotičnimi živalmi. Na Mladeju smo opazili bitja, ki so pogostejša v Andih – čisto prave lame. Kako jim je všeč življenje v ravniški ogradi, pa v kateri od naslednjih števil. (ikb)

V petek, 19. oktobra 2007, so se v hladnem jesenskem večeru, ki ga je grel pečeni kostanj, zbrali zvesti bralci, podporniki in ustvarjalci ravniškega letnočasnika. Kostanj je bil odličen, kuhanega vina je zmanjkalo, med najbolj navdušeni gledalci nočne projekcije pa je bila tudi Alka. (ikb)

Sredi meseca novembra, ko so se temperature že spustile pod ničlo, smo na Ravniku (in tudi v Hotedršici) opazili napise, ki so odločno pozivali: *Ljudi zebe. Rešite krave. Loesje.* Akcijo pozdravljamo! (ikb)

Dogodek leta: Svečano odprtje prenovljene ceste na Ravniku

V petek, 30. novembra 2007, je bilo na Ravniku slovesno, kot že dolgo ne. Na prireditvi smo svečano odprli del ceste, ki je bil delno asfaltiran že lansko jesen in del, na katerem je bilo 15. in 16. oktobra letos položene še okrog 700 m asfaltne prevleke; skupaj torej okrog 1300 m novega asfalta. Prireditvi je prisostvoval skoraj ves Ravnik in veliko gostov, namesto poročila pa si tokrat ogledjte kratko fotoreportažo.

Besedilo in fotografije: Robert Brus

Obvezno ogrevanje z Urbanovo harmoniko

Mladi ravniški pripovedovalci in recitatorji z leve: Sabina, Metka, Miha, Hana in Urban

Kulturni program: Bojanov recital

Franc Nagode, predsednik Sveta KS Hotedršica med govorom in voditeljica programa Ingrid Kovač Brus

Župan Janez Nagode in predsednik KS Franc Nagode med rezanjem traku

Kratek klepet pred družabnim večerom

Župnik Srečko Turk je poudaril, da blagoslov še bolj kot za cesto velja za voznike, ki naj se po njej vozijo po pameti. Upoštevanja vredno!

Družabni večer po prireditvi

Politični vrh na Ravniku. Od leve Franc Nagode, predsednik KS, Janez Nagode, župan in Aleksander Česnik, podžupan

Pogovor s Francem Nagodetom, predsednikom Sveta KS Hotedršica

Pred natanko enim letom smo se v 5. številki Ravnške sapce pogovarjali z novoizvoljenim predsednikom Sveta KS Hotedršica gospodom Francem Nagodetom. Takrat je na kratko spregovoril o načrtih krajevne skupnosti in med drugim obljubil, da bodo poskusili dokončati asfaltno prevleko od križišča pri Grižarju do domačije Urbanovc v letu 2007. Asfaltna prevleka na tem odseku in še malo naprej je dokončana, svečana otvoritev je mimo in tu je nova priložnost za pogovor.

Gospod Nagode, tudi Ravnška sapca se vam in seveda vsemu Svetu KS zahvaljuje za vaše razumevanje in ves trud, ki ste ga vložili v projekt, ki za naš kraj pomeni veliko pridobitev, za KS Hotedršica pa enega največjih finančnih zalogajev v tem letu. Verjetno ste tudi sami zadovoljni s prvim vidnejšim rezultatom?

Veseli me, da ste krajanje Ravnika zadovoljni z novo pridobitvijo, še bolj pa me veseli, da znate pridobitev tudi ceniti. Zato hvala vsem, ki ste to pozornost znali pokazati ob otvoritvi, pa tudi že prej. »Projekt Ravnik«, če ga lahko tako imenujem, ni bil tako majhen finančni zalogaj, zato sem zadovoljen, da ga je KS podprla, prav tako g. župan z občinskimi svetniki. Popolno obojestransko zadovoljstvo pa pričakujem prihodnje leto, ko naj bi bil projekt zaključen.

Krajevno skupnost sedaj vodite že dobro leto in gotovo se je že pokazalo, kje bodo v prihodnosti pri delovanju KS stvari tekle gladko in kje se bo zatikalo. Zdi se, da je sodelovanje z Občino Logatec steklo dobro.

Čas kar hitro beži, za nami je res že eno leto delovanja v KS. To leto bi lahko ocenil bolj kot obdobje uvajanja, zato marsikatera stvar ni stekla tako, kot bi morala. Vendar sem z rezultati kar zadovoljen, čeprav sem pričakoval nekoliko več. Stvari nikjer ne tečejo gladko, saj so želje in pričakovanja vedno večja od dejanskih zmožnosti, zato jih je treba neprestano riniti, še najbolj takrat, ko misliš, da že same tečejo.

V delovanje Krajevne skupnosti ste vpeljali kar nekaj dobrodošliih novosti: uredili ste lepo spletno stran, vsi zapisniki s sej so dostopni javnosti, delovanje je pregledno, delovne naloge v Svetu KS so razdeljene med vse njegove člane, večinoma mlade ljudi. Se vam dobra organiziranost že obrestuje in kakšni so odzivi krajanov?

V primerjavi s prejšnjim Svetom KS smo vpeljali kar nekaj novosti. Želeli smo, da so ljudje o delovanju sveta čim bolj obveščeni ter da lahko sodelujejo s svojimi koristnimi predlogi. Samo delovanje v KS je zelo zahtevno in če krajanje niso o tem

obveščeni, imajo lahko občutek, da se v KS nič ne dogaja. Popolnoma pa krajanje še niso sprejeli našega načina dela.

Občinski proračun za leto 2008 je skoraj pripravljen. Ali ocenjujete, da bo KS Hotedršica z dodeljenimi sredstvi lahko izpeljala tisto, kar načrtuje za leto 2008, in kateri so najpomembnejši načrti za KS Hotedršica in Ravnik za leto 2008?

Občinski proračun za leto 2008 se še usklajuje. Na predloge sprememb proračuna smo dali kar nekaj svojih pripomb, ki pa v celoti niso bile podprte. Iz prakse vemo, da noben proračun do sedaj ni bil 100 % uresničen. Kljub temu pa naj navedem nekaj največjih investicij, ki so zajete v predlogu za leto 2008:

- Dokončanje obnove stare osnovne šole s pridobitvijo večnamenskega prostora za krajanje, pridobitev prostorov za delovanje v vasi delujočih društev, pridobitev prostorov za delovanje Sveta KS. V staro šolo želimo pripeljati tudi Pošto Slovenije.
- Dokončanje modernizacije ceste z asfaltno prevleko do Podravnika z modernizacijo križišča.
- Izgradnja komunalne infrastrukture v naselju Spodnji Log.
- Izdelava projektne dokumentacije za izgradnjo komunalne ureditve v naselju Srednji Log.
- Izdelava idejnega projekta za objekt »Športno igrišče« in izgradnja.
- Izdelava projekta za izgradnjo pločnika za pešce na cesti G2 102 v Hotedršici.
- Odkup Petkovškove hiše.

Vemo, da je vodenje Sveta Krajevne skupnosti prostovoljno in popolnoma brezplačno delo, ki terja veliko truda in časa, še posebej poleg službe in drugih obveznosti. Marsikdo ob kritiziranju na to rad pozabi. Kaj vas motivira k takšnemu delu?

Res je, delo v KS vzame veliko časa, če želiš, da so stvari na svojem mestu ter da tečejo, kot si si jih zamislil. Motivirajo me rezultati in vzpodbude tistih krajanov, ki to delo razumejo, poleg tega pa smo krajanom obljubljali spremembe. Škarje in platno pa ima navsezadnje vendarle g. župan. Da se naše pobude upoštevajo, je v veliki meri zaslužen g. podžupan, ki mi tudi po svoji strankarski pripadnosti stoji trdno ob strani in drži dano besedo. Kot Svet KS smo dober tim, na katerega sem resnično ponosen, še posebno na nežnejši del naše ekipe, kateremu nikoli ne zmanjka idej.

Najlepša hvala za odgovore in še veliko energije in uspehov tudi naprej!

Pogovarjal se je Robert Brus

Letošnja dobitnica Nobelove nagrade za mir, ki so jo svečano podelili 10. decembra v Oslu, sta nekdanji ameriški podpredsednik Al Gore in Mednarodna skupina Združenih narodov o podnebnih spremembah (IPCC) za njuna prizadevanja pri mobilizaciji sveta proti grozečim podnebnim spremembam. Članica Mednarodne skupine je tudi prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj, ki je v IPCC podpredsednica druge delovne skupine urada in dosedaj ob Frideriku Preglju, v Gradcu delujočem znanstveniku, ki je leta 1923 prejel Nobelovo nagrado za kemijo, edina Slovenka, prejemnica te prestižne nagrade. Lučko

Kajfež Bogataj pa seveda poznamo tudi kot profesorico meteorologije na Biotehniški fakulteti v Ljubljani in avtorico številnih znanstvenih in poljudnih člankov, v katerih nas opozarja na prihajajoče podnebne spremembe. Z veseljem se je odzvala povabilu k sodelovanju v tokratni številki Ravniške sappe.

PODNEBNE RAZMERE V OKOLICI RAVNIKA

piše prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj

Vreme in podnebje močno vplivata na naše gospodarske in druge aktivnosti in nenazadnje na naše počutje in zdravje. Podnebje v Sloveniji določajo številni dejavniki, najpomembnejši so njena geografska lega, razgiban relief, usmerjenost gorskih grebenov in bližina morja. Posledica prepleta številnih dejavnikov je zelo raznolika podnebje. Tako imamo pri nas vsaj tri prevladujoče tipe podnebja, marsikje pa se njihovi vplivi prepletajo: v vzhodni Sloveniji imamo zmerno celinsko podnebje, v osrednji Sloveniji subalpsko (v gorskem svetu alpsko) in zahodno od Dinarsko-Alpske pregrade submediteransko podnebje. Žal v okolici Ravnika ni veliko meteoroloških postaj, ki bi merile temperature zraka, so pa padavinske postaje, najbližja je na primer v Hotedršici. Klimatološka mreža postaj ARSO se namreč že več let krči. Za oceno temperaturnih razmer si tako lahko pomagamo le s podatki iz Postojne, Vrhnike in Nove vasi na Blokah. A ker je temperatura zraka zvezna spremenljivka, so ocene lahko dokaj dobre.

TEMPERATURNE RAZMERE

Poleg tipa podnebja na temperaturne razmere močno vpliva relief, najbolj nadmorska višina. Z nadmorsko višino temperatura običajno pada. Povprečna letna temperatura se na vsakih 100 m spusti za 0,5 °C. Ne le nadmorska višina, tudi izpostavljenost (nagib in orientacija terena) ima velik vpliv na temperaturne razmere. V zaprtih dolinah in kotlinah se v hladni polovici leta pogosto pojavljajo jezera hladnega zraka s temperaturnim obratom in takrat se prostorska porazdelitev temperature precej razlikuje od povprečnih. Vse povedano se še kako kaže v podnebnju Ravnika. Ta približno 3 km dolg, na vrhu razmeroma izravnani hrbet med Hotedršico in Kalcami ima nadmorsko višino okrog 650 m, leži pa tik za okrog 1200 m visoko Dinarsko gorsko verigo (Hrušica, Javornik, Trnovski gozd). Na drugi strani Ravnika pa se relief spušča pod 500 m proti Logatcu. Zato se nočna jezera hladnega zraka pojavljajo nižje od Ravnika, s tem pa tudi megla ali ob jasnih nočeh zelo nizke temperature ali slana.

Povprečna letna temperatura zraka je na Ravniku okrog 8 °C, najtopleje je julija (okrog 17,5 °C) in najhladneje januarja, ko je povprečna mesečna temperatura -1,5 °C. V zadnjih 20 letih se temperatura zraka povečuje, še zlasti se ogrevajo zime in pomladi, pa tudi poletja. Le jesenske temperature ostajajo nespremenjene. Pogostost toplih dni, ko je maksimalna

temperature višja od 25 °C je zdaj že okrog 30 dni na leto. Dvig temperature namreč vpliva tudi na porast pogostosti toplih in vročih (maksimalna temperatura nad 30 °C) dni. Občutno pa se zmanjšuje pogostost hladnih (minimalna temperatura pod 0 °C) in ledenih (maksimalna temperatura pod 0 °C) dni.

VETER

Ravnik je sorazmerno odprt, zato je bolj vetroven kot doline ali kotline, kjer so splošni vetrovi oslabiljeni. Brezvetrja je razmeroma malo. Močnejši vetrovi so pogosti predvsem ob spremembah vremena. Najpogosteje pihajo iz jugozahodnih ali severovzhodnih smeri, vendar pa se zaradi orografije in drugih ovir (rastje, naselja ...) lokalno lahko te smeri tudi spremenijo. Jugozahodnik je razmeroma topel in ker je povezan s prihodom vremenskih front, posledično »prinese« dež. Severovzhodnik je včasih sunkovit in lahko spominja na sunke burje. Poleti pa pridejo do izraza tudi lokalni vetrovi, ki nastajajo zaradi razlik v ogrevanju površja in zaradi razgibane orografije. Lokalni vetrovi so izraziti podnevi, po sončnem zahodu pa se umirijo.

PADAVINE

Prostorska porazdelitev padavin v Sloveniji je močno povezana z njenim razgibanim reliefom. Zaradi orografskega učinka se količina padavin povečuje, ko gremo od morja proti notranjosti Slovenije in doseže maksimum na Dinarsko-Alpski pregradi. Letna in sezonska količina padavin je zato v okolici Ravnika precej nad slovenskim povprečjem. Letno tako pade na tem območju povprečno okrog 1850 mm padavin, pri čemer je 1 mm padavin enak 1 litru dežja na kvadratni meter. V sušnejših letih je ta količina le okrog 1400 mm, v mokrih letih pa preseže 2000 mm. Največ padavin pade v jesenskem času (okrog 580 mm ali dobrih 31 %), najmanj pa pozimi in sicer 21 %. Poletje je nekoliko bolj namočeno kot pomlad in takrat pade povprečno okrog 454 mm dežja.

K padavinskim dnevom z vsaj 0,1 mm padavin se uvrščajo tudi dnevi z zelo močno roso in dnevi, ko pade le nekaj kapelj dežja. Z vidika vpliva padavin na vodotoke so bolj pomembni dnevi, ko pade vsaj 1 mm padavin. Takih dni je po večjem delu Slovenije nekaj čez sto, v okolici Ravnika pa jih je precej več – v povprečju 125 dni (razpon od 97 do 150 dni). Največ padavinskih dni je v maju, juniju in juliju, ko je ozračje najbolj nestabilno in so pogoste tudi manjše plove in nevihte.

Pogled na Javornik in Trnovski gozd, od koder na Ravnik prihaja vreme (foto R. B.)

Na Ravniku lahko pride tudi do zelo močnih padavin, ko dnevna vsota preseže 50 mm. V povprečju je takih dni okrog 16. Nevilhte so poleti pogoste in na leto je okrog 33 nevilhtnih dni. Sneg leži na tleh povprečno okrog 85 dni v letu. V zimi leta 1969 je bilo več kot 20 tednov s snežno odejo. V bolj zelenih zimah pa se sneg obdrži le za 2 do 3 tedne. V zadnjih 40 letih je snežna odeja le enkrat preseгла višino enega metra in to leta 1987. Zameti, ki jih ustvari veter, pa so seveda lahko bistveno višji.

Čeprav se ob globalnih podnebnih spremembah predvidevajo tudi spremembe v količini padavin, te na letnem nivoju niso tako očitne, čeprav v Sloveniji marsikje beležimo značilen upad v letni količini padavin. Zelo očitno pa je, da se jeseni količina padavin večja skoraj po vsem zahodnem delu države, pozimi pa zmanjšuje. Tudi spomladi je opaziti zmanjševanja padavin. Spreminja se torej padavinski režim: jesenski maksimum postaja bolj izrazit, medtem ko se v ostalih mesecih količina padavin zmanjšuje.

SONČNO OBSEVANJE

Pogosto uporabljen rek za Slovenijo, da je na sončni strani Alp, velja tudi za Ravnik. Ima seveda značilen letni hod v trajanju sončnega obsevanja z vrhom v poletnih mesecih (junij, julij) zaradi astronomskih vzrokov, saj je takrat dan najdaljši. Povprečno mesečno trajanje sončnega obsevanja se giblje od decemberskega minimuma z 80 urami do julijskega maksimuma, ki je 260 ur. Skupno na leto je sončnih ur kar 1880. Energija sončnega obsevanja je močno povezana s trajanjem sončnega obsevanja in je praktično linearno odvisna od trajanja sončnega obsevanja. Jasnih dni v letu je okrog 65, povsem oblačnih pa 120. Oblačnost je največja v jutranjem času. Zadnja leta opažamo, da je sončnega vremena vse več. V povprečju se število ur sončnega obsevanja povečuje v vseh letnih časih, razen jeseni.

PODNEBJE SE SPREMINJA

Vse opisane značilnosti podnebja v okolici Ravnika se bodo v prihodnjih desetletjih zagotovo spreminjale. Podnebje bo bolj toplo, več bo vetra, spreminjal se bo padavinski režim. Manj bo sneženja in tudi dni s snežno odejo. Žled bo na srečo redkejši. Tudi vremenske ujme vseh vrst bodo pogostejše – tako suše kot neurja. Posledice sprememb podnebja bodo vplivale na vsa področja človekovega delovanja, tako preko sprememb žive kot nežive narave. Blaginja ljudi je namreč tesno povezana z vremenom in podnebjem, pa naj gre za našo varnost, materialno blaginjo, zdravje in pa dobre družbene odnose.

Rolanje po Ravniku

Na Ravniku ne gre brez tekmovanj. Letošnjo jesen so krave tekmoval, katera bo dlje zdržala na prostem in preživela najnižjo temperaturo. Udeležba je bila številčna pa tudi glasna, končne zmagovalke pa morda še zdaj nismo dobili, saj je čisto možno, da mora katera od mlajših tekmovalk še vedno vztrajati. Eni pravijo, da so vsega krivi predpisi. (EU nam bo dala vetra (kot da ga še nimamo zadosti!) press)

Izvirno tekmovanje je k akciji vzpodbudilo doslej na Ravniku še neznano aktivistično skupino, za katero so nekateri ocenili, da ima glavni štab v kakšnem bolj mestnem okolju, kjer podeželskih, pa tudi kravjih navad ne poznajo tako dobro. Vas so namreč prelepili s plakati s skrivnostnim napisom: *Ljudi zebe. Rešite krave. Loesje*. Končni namen, pa tudi rezultat te razsvetljevalno-subverzivne akcije ostajata zavita v megle. (Lea Eva Müller press)

Večni nezadovoljneži se pritožujejo, češ da je novi ravniški asfalt *rebrast*, in vsak poskuša najti logično razlago. Eni bolj strokovno menijo, da ni rebrast asfalt, ampak podlaga(!), drugi trdijo, da imamo na avtomobilih vsi po vrsti jajčaste gume, tretji, da se to čuti samo pri previsokih hitrostih (nad 10 km/h), ker da so na cesti majhni *ležeči policajčki*. A to so le ugibanja nepoznavalcev. V resnici smo dobili moderno tehnološko uspešnico, tako imenovani *ultra-hribovski asfalt*, ki ga zadnja leta uporabljajo v odročnejših predelih Švice in se pozimi edini obnese v tako hudih strminah. (Neue Strasse nach Matterhorn Press)

Pri polaganju letošnjega novega asfalta so nekaj prav lepih kosov lanskega odrezali. Najprej so ga hoteli odpeljati na deponijo, potem pa se je pokazala fantastična možnost, da bi se ga dalo porabiti za tlakovanje gozdne vlake v grapo. Kosi zaenkrat čakajo na začetek del ob robu grape. (poroča agencija *ultra-graparski asfalt* press)

V 7. številki RS smo v Rolanju poročali o bodočem Ravničanu, ki je na svoji parceli gojil voluharje. Lastnik se je uredništvu rolanja zahvalil za pozornost, sedaj pa sporoča, da je gojišče zravnal z zemljo (dobesedno) in dejavnost opustil, ker ni bila dovolj donosna. (hvaležni sosed press)

Ravnik zna biti kaj samotni kraj, zato je človek vesel gostov. Skoraj vedno. Ravničanko, ki je na oktobrsko soboto prišla na romantični zajtrk na teraso, pa je na smrt prestrašilo 9 oooooogromnih, črrrrrrih, verjetno tudi hudobnih bikov, ki so prišli v goste in tik ob terasi že čakali na zajtrk. Ker niso bili postreženi, so se kmalu miroljubno razšli. (šokirana ravniška gospodinja press)

BLAŽEVA HIŠA DOBRE VOLJE ali RAVNIK 9

Kot bližnja soseda lahko povem, da se pri Blaževih ljudje vedno radi ustavljajo. Mogoče zato, ker je kava, ki so skuha Marica, res omamnega vonja in okusa, ker zraven ponudi dišeča »zdravila« ali pa zato, ker jih Blažu nikoli ne zmanjka. Takšnih in drugačnih.

Čeprav se mi je zdelo, da bi o njima in njuni družini lahko popisala dolge strani, ne da bi ju še kaj vprašala, sem se vseeno na decembrsko soboto povabila k njim. Hiša je dehtela od čistoče in miru, za kuhinjsko mizo sta – kot v katerem že filmu – sedela Marica in Franc Rupnik. »Tri leta sem se že hodil ženit k Marici, pa ni nobeden vedel, da nisem Blaž. Šele na oklicih v cerkvi je tast slišal, kako mi je v resnici ime. «Kaj si pa ti za en cepc?!« mi je rekel. «

Franc, torej Blaž, se je na Ravnik preselil, ko je imel šest let. Čeprav je ravniška zgodba njegove družine veliko

Marica in Franc z vnukoma (iz družinskega arhiva)

daljša in starejša. Družinski spomin seže nekaj generacij v preteklost, ko je v hiši št. 9 sam živel Sabartnik. Od njega sta hišo kupila Klementina in Alojz Mrak, ki sta prišla v te kraje s Tirolske. Njun sin je bil Narcis Mrak, prvi mož Franceve mame Marije, ki je bila doma s Pustega griča v Rovtah. Vojna ji je leta 1944, le dva dni po rojstvu hčerke Marice, vzela moža. Z drugim možem, Francem Rupnikom iz Hotedršice, po domače Blaževim z Loga, je prva leta zakona živela na svojem domu v Rovtah, kjer so se rodili Ančka (1948), Franc (1952) in Zali (1953). Prvega maja 1958 pa so se preselili na Ravnik in takrat je hiša tudi dobila novo ime – Pr Blažu.

Takrat je v sosednjem Godoviču že delala prve korake majčkena Marica Klavžar, peta od sedmih Brnčkovih otrok. Blaža je prvič videla dobrih deset let pozneje, ko se je družil z njenim bratom Ivanom. Ne, ni se zaljubila v postavnega Ravničana kar takoj. Vmes je moral Blaž, ki je takrat že delal kot montažer na KLI-ju, še za dobro leto in pol v Nemčijo. Med tem je Marica zrasla in se tudi sama zaposlila v KLI-ju. Poročila sta se na Valentinovo leta 1976. »V spomin na ta dan se vsako leto 14. februarja ves dan lupčkava,« mi pomežikne Blaž. »Zdaj je že skoraj 32 let na Ravniku in ne bo mi več ušla.«

Naselila sta se v stari hiši, kjer je v kamri na lesenem stropniku vrezana letnica 1785. Tam so se jima rodili Nevenka (1976), Bojana (1979) in Blaž (1982). Življenje pa jima je spremenila tudi odločitev, da bosta začela kmetovati. »Pa tak gospod s kravato je bil prej moj mož, pa da ne bo nikoli delal v nedeljo, mi je govoril,« ga majčkeno zbode Marica. Leta 1981 sta naredila prizidek k hlevu in silos, leto pozneje pa sta začela na mestu, kjer je nekoč stal kozolec, zidati novo hišo. Vanjo so se preselili leta 1989, potem sta obnovila hlev, ki sta mu letos spet dodala nov prizidek. Kar zazijala sem ob številki 39. Toliko krav imata namreč trenutno na kmetiji. Pa še dve kozi in kozla. In seveda bernardinko Cibo.

Kadar koli govorim z Marico, vedno tako ali drugače omeni svojo taščo. »Take tašče ni bilo nikoli nikjer,« ponovi tudi tokrat in ona ji je pokazala, katere so tiste rožice, iz katerih se kuha najboljši čaj. »Da bo mož dlje živel,« zelo resno doda. V papirnatih vrečkah na suhem hrani lipovec, bezeg, brinove jagode, materino dušico, rman, meliso, v vrtu ji rastejo žajbelj, vinska rutica, pelin, na Ravniku pa najde tudi amiko in »orhejce« – najboljše zdravilo za želodec, pravi. Stara mama pa je svojemu vnuku Blažu zapustila gobarske skrivnosti, ki mizo prekrijejo z najlepšimi jurčki.

Pred dvema letoma in pol je (tako kot Franc že prej) Marica nehala hoditi v službo in postala gospodinja. Taka, ki ji solata naredi glavice že za 1. maj. Na Ravniku ne pogreša ničesar, niti vozniškega izpita, pravi. Franc pa se pogosto odpelje z Ravnika, ker je eden redkih, ki prevažajo živino. Se mi pa zdi, da se vedno zelo hitro vme domov. Včasih tudi zato, da zaigra kakšno na svojo harmoniko. Čeprav zadnje čase bolj poredko, kar ob spodaj podpisani zagotovo pogreša tudi Ciba, ki mu je pod balkonom vedno blagozavijajoče pritrjevala.

So stvari, ki se prenašajo iz roda v rod. Pri Blaževih je to zagotovo tudi ljubezen do Ravnika in doma. Pri Bojani in Blažu, ki živita doma, in pri Nevenki, ki se z Vrhniko vsak teden z družino pripelje domov. In tudi že pri Nevenkinih otrocih Anji in Žanu, ki si bo itak, ko bo velik, zgradil hišo na Ravniku.

Vsi bodo prišli tudi na božično večerjo in tudi za Silvestrovo bodo na Ravniku. Tako kot vsako nedeljo in sploh vsak vikend. »Pri nas je božič skoraj vsak konec tedna,« se zadovoljno nasmehne Marica.

Ingrid Kovač Brus

P. S.: Seveda sem ju pozabila vprašati nekaj bistvenih stvari. Npr. Marico: kaj naredi, da je mož vedno dobre volje, in Blaža: kakšen je recept, da je žena tako zadovoljna.

Sapca svetuje: Jedilnik za Silvestrovo

Predjed

1 francoska štruca
20 dag lepo topljivega sira (gavda, livada ...)
1 paket malih (cca. 5 cm dolgih) hrenovk
majoneza ali kisla smetana
paradižnikova omaka

Naribamo sir in ga zmešamo z majonezo in kislo smetano (toliko, da se sprime, ne preveč!). Struco narežemo na rezine in jih položimo po pekaču. Rezine kruha namažemo najprej s paradižnikovo omako, nato z maso, ki smo jo prej naredili iz sira, majonezo in smetano. Na vrh položimo hrenovke (lahko surove, lahko jih 2 minuti prej prevremo) in v pečici pečemo, da se lepo zapeče (cca. 20 minut).

Glavna jed: puranje rulade

4 večji puranji zrezki
4 rezine kuhanega pršuta
1 cm debela rezina edamca
0,5 l sladke smetane
pol vrečke parmezana
1 zdenka sirček
sol
4 kavne žličke gorčice

Zrezke potolčemo po eni strani, jih solimo ter premažemo vsakega z eno žličko gorčice. Nato nanj položimo rezino kuhanega pršuta in palčko edamca. Zrezke zvijemo in spnemo z zobotrebcom. Na malo olivnega olja jih opečemo z vseh strani do zlate barve, nato jih vzamemo ven in damo na toplo. V isto kozico damo pol sladke smetane, nariban preostali edamec, parmezan in zdenka sirček. Ko se vsi siri stopijo, dodamo preostalo smetano, premešamo, vložimo roladice in jih kuhamo še par minut. Ko je gotovo, jim odstranimo zobotrebce in jih narežemo na rezine. Na krožniku jih prelijemo še z omako.

Riževe kroglice

1 skodelica riža
1 skodelica vode
1 skodelica mleka
2 jajci
peteršilj
sol

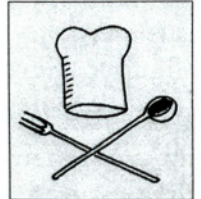
1 skodelico riža kuhamo v vodi in mleku. Vse solimo. Ko je skuhan, ohladimo. Dodamo 2 jajci in malo moke (gladke) za kompaktnost. Dodamo (po občutku):
peteršilj
curry
orešček

Če je potrebno dosolimo in z rokami oblikujemo kroglice. Povaljamo jih v drobtinah in na hitro popečemo na vročem olju.

Stročji fižol z limono

stročji fižol
čebula
česen
maslo
moka

limonin sok
limonina lupinica
poper in sol
sladka smetana

Stročji fižol očistimo, operemo ter narežemo na krajše končke. Maslo raztopimo in na njem prepražimo čebulo, kasneje dodamo še česen. Na vse to stresemo stročji fižol in dušimo. Dolijemo limonin sok, seveda po okusu in dodamo nekaj malega limonine lupinice, ki poudari okus. Solimo. Med dušenjem zalivamo z vodo, vendar le malenkost, ker mora fižol ostati bolj suh. Ko je fižol že nekoliko mehak, ga posujemo z moko, premešamo in prelijemo čezenj smetano in popramo. Če je pregesto, dodamo še malo vode, vendar vseeno ne pretiravamo.

Sladica: jagodne kocke

Za biskvit:
3 jajca
125 g sladkorja
1 zavitek limonine arome
75 g moke
75 g jedilnega škroba
2 žlički pecilnega praška

Krema in okras:
12 listov želatine
450 - 500 g jagod
75 g sladkorja
sok ene limone
500 g skute (nemastne)
400 ml smetane
1 zavitek rdečega tortnega preliva

Penasto stepemo jajca, sladkor in limonino aromo. Rahlo primešamo presejano moko, škrob in pecilni prašek. To vlijemo v pekač, obložen s peki papirjem. Pečemo 25 minut pri 180 stopinjah. Pečeni biskvit vzamemo iz pečice, odstranimo papir za peko in pustimo, da se ohladi. Želatino namočimo. Jagode operemo in očistimo, 350 g jagod pretlačimo v pire, dodamo sladkor in limonin sok ter segrejemo. Želatino ožamemo in jo raztopimo v jagodnem pireju. Primešamo skuto. Takoj ko se začne masa strjevati, vmešamo čvrsto stepeno smetano. S skutno kremo premažemo biskvit, ga pogladimo in damo v hladilnik, da se strdi. Obvezno mora biti v pekaču ali pa tortnem obodu, ker se drugače razleze. Po navodilu z vrečke pripravimo preliv, ga damo v vrečko za brizganje, nekoliko ohladimo, nato pa ga v črtah nabrizgamo na kremo. Počakamo, da se strdi. Preostale jagode razpolovimo. Kolač razrežemo na koščke in jih obložimo z jagodami.

Na ta dan pozabimo na vse diete in zaobljube, to je zadnji dan v letu, ko si zaslužimo pojedsti le najboljše. In zgoraj zapisano je nekaj izmed najboljšega. Želim vam, da silvestrska večerja uspe in prijetno, še zadnjič v letu 2007 napolni vaše želodčke. Brez slabe vesti.

Pa prijetno kuho in dober tek!!

Urša Nagode

NEKAJ POSEBNEGA JE V ZRAKU ...

Menim, da vsakogar, ki še tako ne mara snega, očarajo zimski večeri, ko zunaj sneži, mi pa smo medtem lepo na toplem in varnem ... Eden izmed teh večerov je prav gotovo sveti večer pred božičem. Na ta dan, bi lahko rekli, da je prav nekaj posebnega v zraku ...

Temu pritrdi tudi moj oče. Nadaljuje, kako so priprave na božič potekale ves dan. Zgodnje vstajanje je bilo namenjeno najprej pospravljanju hiše in okolice, pridne gospodinje pa so se seveda obračale okrog štedilnika. Tako je bilo v večini hiš.

Same jaslice so se običajno postavljale dva dni pred samim velikim praznikom. Fantje so skrbno izbrali najprimernejšo smrekico ter že pred prvim snegom nabrali najboljši mah v gozdu. Jaslice so bile vedno postavljene v kotu, v tako imenovanem »bogkovem kotu.« Otroci so bili vedno polni idej, kako postaviti jaslice, tako so se med seboj dogovorili, da ima vsako leto eden glavno besedo, kako bodo postavljene figurice. Seveda pa je bilo pravilo, da so bili v hlevu Jožef, Marija in Jezus. Skozi okno jih je opazoval osliček, poleg njih pa sta jih z vsake strani opazovala še krava in bik. Jezusu je bilo vedno treba posteljico

udobno prekriti s slamo. Figurice so bile najprej iz mavca, kasneje pa so znanci iz Trsta prinesli plastične. Kar je bilo za kmečke, preproste otroke nekaj povsem novega in zanimivega. Ti znanci so jih vedno na ta dan bogato obdarovali z rokavicami, šali in raznim sadjem, kot so na primer banane, ki jih sploh niso poznali in so jih začeli jesti kar z olupkom vred. Vedno pa so prinesli tudi stekleničko vina, ki so jo odprli na božični predvečer, tedaj so še otroci lahko poskusili žlahtno kapljico.

Seveda je bilo okrašeno tudi drevesce. Nanj so pripeli svečke, s katerimi so morali ravnati zelo previdno, da ne bi prišlo do kakšne neljube nesreče. Tako so bile svečke prižgane samo na sveti večer pred božičem, na Silvestrovo in ob svetih treh kraljih. Smrečico pa so obdali tudi s trakci, ki so jih izdelali sami iz folije, ki je prišla v bonbonih, čokoladi ... Na nit so obesili tudi okrogle piškote, katere pa so kasneje zamenjali balončki, ki so jih prinesli znanci iz Trsta. Otroci so v veliko folijo zavijali tudi bonbone, ki so jih nato obesili na smrečico. Vendar so bonbone kmalu zamenjali prazni zvitki papirja... hm... le kam so odšli bonboni?

Ko se je na božični večer končevalo delo v hlevu, je mati mizo prekrila s posebnim prazničnim prtom, nanj pa položila križ, svečo, žegnano vodo, poleg pa še okusen bel hlebec kruha, ki je bil tega dne nekaj posebnega. Vsi so se skupaj zbrali v hiši, kjer so pričeli z molitvijo. Mati je vedno molila naprej. Nato so odšli po vseh poslopijih in stopili v vsakega izmed prostorov, medtem pa jih je spremljala molitev. Določen je bil tudi vrstni red; tistemu s svetilko je sledil tisti, ki je s pušpanovo vejico požegnal prostor, tisti ki je nosil križ in nazadnje molivci. Ko so obhodili vse prostore, so vsi pokleknili za peč in nadaljevali z molitvijo. No, tisti, ki ga je najbolj zeblo, pa je lahko skočil na peč. Vendar se je vsekakor izplačalo moliti, saj je vsemu temu sledila okusna večerja. To so bile kuhane klobase in rebrca z okisanim krompirjem.

Po večerji pa je nastopil čas za igro in sprostitvev. Vsi člani družine so se zabavali z igrami izdelanimi doma: »volkalico,« »fškalico, šahom, za katerega so si figure izdelali kar sami. Ko pa je ura odbila pol enajsto, so se toplo oblekli, prižgali »laterno« in se kar peš podali k polnočnici. Seveda so se jim skozi vas pridruževali še drugi, tako da je v Hotedršico k sveti maši prispelo veliko vaščanov Ravnika. Laterno so ponavadi spravili na Lebanov kozolec, potem pa v cerkev pod zvonik. Domov so se ponavadi vračali dokaj pozno, okoli tretje ure zjutraj. Vendar je naslednji dan vse čakala obvezna šola. Tega dne so bili v šoli vsi zelo utrujeni. A to je bil čas socializma, ko je bil ta praznik drugače pojmovan ...

Naj temu še kaj dodam? Mislim, da je nekoč praznovanje veliko bolj temeljilo na druženju družinskih članov z igranjem skupnih iger, medtem ko danes mnogi raje sedejo pred televizijo in se k polnočnici udobno odpeljejo z avto. Pa kakor koli, vsem skupaj želim, da letošnji božič preživite s tistimi, ki jih imate najraje, in začutite, da je na ta dan res nekaj posebnega v zraku... Srečen božič!

ODDALJEN, LEP SPOMIN MINULIH ČASOV

Do gospe Marije sem se odpravila kar sama oziroma s pomočjo njene hčere, potem ko sem ji razložila, kako dragoceni so podatki o življenju na Ravniku, zlasti tistih ljudi, ki so se na Ravniku tudi rodili in odrasli, pa jih je potem življenjska pot odpeljala na različne konce sveta. Marijo Petrovčič samo malo čez hrib do Gornjega Logatca, kjer živi že dobra štiri desetletja.

Kovačeva Mici na konju (osebni arhiv)

Rodila se je mami Mariji in očetu Janezu, zraven nje pa še sestri Iva in Justa ter brat Janez. V Logatec se je preselila decembra 1955, moža Cirila Isteniča pa je spoznala, ko je hodil smučat na Ravnik, potem se je s prijatelji večkrat ustavil, da bi se pogreli na njihovi peči in uživali v družbi brhkkih sester.

Sedim v njeni kuhinji v Logatcu, srkam kavico, ki mi jo je prijazno skuhalo in jo vprašam, česa se najbolj močno spomni. Brez premisleka mi odgovori – petja. Kako so vsi skupaj pozimi sedeli na peči in peli, ah, tega ne bo nikoli več. Oče je preživel veliko let v Nemčiji v internaciji, tako da je mati otroke ob treh zjutraj zbudila, ko so šli kosci kosit, otroci z mamo pa seno metat. Spomni

se, kako so med II. svetovno vojno prišli Nemci, da bi vzeli prašiča, mama jim je prinesla žganje in prosila, naj ga pustijo, potem so šli h Korenč, vendar so otroci naredili tak vik in krik, da so ga na koncu vzeli pri Plešnarju. Njihov oče se je po vojni vrnil, sosed Korenč pa je padel na Blegošu.

In kakšen je bil dan na Ravniku? Imeli so konje, z njimi so peljali h Dolenc cel kup žehte, ki so jo oprali, potem raztegnili čez cel grič, da se je posušila. Nabirali so maline, gobe, ki jih je Marija nato peljala s kolesom v Idrijo, na poti pa srečala še volka. V zameno za te stvari si dobil sladkor, moko, glavnik. V Hotedršici je odkupovala tudi Tičeva Vida, ki je imela trgovino. Drugače so večino stvari pridelali doma, žitarice, kot sta oves, pšenica, saj so imeli doma mlatilnico, uh, kako je bolel hrbet, še doda.

Z veseljem se spominja praznovanja pusta pri Grižarju. Zbrali so se vsi sosedje, Grižar je igral na harmoniko, potem se je plesalo. Na plese sta hodili s Korenčevo Angelo, ki je bila in je še vedno njena draga prijateljica. Nekoč sta skupaj ušli od doma čez Korenine v Dolnji Logatec v kino, ker ju niso pustili samih pri petnajstih, šestnajstih. Včasih je oče naložil svoje in Korenčeve otroke na voz in vse skupaj peljal na veselico v Hotedršico.

In ali kaj pogreša Ravnik? Malce se zamisli, potem reče, da si je tu ustvarila dom, tu sta njeni hčerki Boža in Sonja in tu živi že več kot štirideset let. Ravnik se res zdi kot oddaljen, lep spomin minulih časov.

Nives Kovač

Kovačeva Mici s prijateljico (osebni arhiv)

Mali oglas

Slovenija je v EU, meje se pomikajo na jug, na Ravniku pa se še vedno postavljajo kamni in razni količki. Ker pričakujem, da bodo tudi ostali mejaši potrebovali razne ovire, bi odprl novo podjetje. Kupujem odslužene tankovske ovire, lahko poškodovane ali popisane z grafiti. Za oviro, popisano z grafitom: Hruška je padla, zemlje ne dam!, ponujam dvojno ceno.

samo resne ponudbe pod šifro: sosed mejaš

PORTFOLIO 2: BILO JE NEKOČ... porajina, ljudje, delo, zabava

Fotografije za portfolio 2 so prispevali Anica Brus, Franc Rupnik in Marija Petrovčič.

Blaževa hiša od zadaj, v ozadju Grižarjeva hiša

Grižajev sin, za ženo je imel eno Korenčevo hči

Sestri Iva in Marija pred Kovačevo hišo

Grižarjeva mama pri Grižarju za pečjo

PORTFOLIO 2: BILO JE NEKOČ... porajina, ljudje, delo, zabava

Pobiranje kamenja...

... in krompirja

Kovačevi, na sredini Micin ded

Glčev Ivan (furman), stric Jernej z Janezom v naročju in Ančka s Cilko in Marinko na Glčevem griču leta 1961

Poroka Kovačeve Mici

MLADOST JE RES NOROST

Uradno je Štefka Štefanija. Ob božiču bo praznovala sedeminosemdeseti rojstni dan. Je drobna, a urna ženica. Vse, kar potrebuje, sama postori. Pogosto jo obiščejo otroci, vnuki in pravnuki. Če ji je kdaj dolgčas (a to se redko zgodi), pogleda skozi okno kuhinje na glavno cesto skozi Logatec in opazuje promet in ljudi. Iz četrtega nadstropja ni lahko priti do bližnje trgovine, do poštnega nabiralnika ali kant za smeti. A ona vse to zmore. Sama in počasi, z dobro voljo. Pogodmja nad draginjno, stroški stanovanja, nad tem, da je za popravilo pralnega stroja plačala 20 evrov, pa samo gledal in premikal je nekaj mojster, popravil ali zamenjal pa ni nič. Ja, z majhno pokojnino po možu in ker zase skrbi sama (po svoji volji seveda), mora res premisliti za vsak kovanec, za kaj ga nameni. Pa vendar zbere tudi za pomoč družinam v poplavih in za prispevek Unicefu.

Štefka se je kalila v burji, ki Ravniku ne prizanesa, in v delu, ki je bilo tudi za otroke in mladostnike obvezen vsakdan, tako kot zjutraj ostre mamine zahteve: »Vstat, umit, počesat in molit, potem pa hitro v šolo!« Šole se spominja z veseljem. Dobro ji je šlo, dobila je pohvale za lepo vedenje in uspeh. Spominja se tudi verouka in tega, da so molili Oče naš na začetku in koncu pouka. Morda prav iz tega izhaja Štefkin globoko verovanje in optimizem.

Štefka in njeni otroci Tone, Nada in Andrej

Suše tudi v njeni mladosti niso prizanašale ljudem, se spominja. Ko je v njihovi štirni zmanjkalo vode za ljudi in živali, so jo hodili iskat h Kovačevim ali h Korenču. A ko sta tudi tam gospodarja začela zaskrbljeno opazovati svoje zaloge vode, sta z očetom gnala živino v Plešnarjevo grapo. Mladost je norost, se smeje Štefka in pomisli na krave, ki so mirno hodile po poti v grapo, in na teleta, ki jih z očetom

nista mogla zadržati in so tekala vseprek po travnikih in njivah. Zato je oče Jakob pripravil voz, vpregel vole in s Štefko sta se odpeljala do Grižarjeve grape in napolnila sode z bistro studenčnico. Mladost je res norost, se še enkrat nasmeje in se spomni sebe, ko je sama dvignila težak sod z voza in zlila vodo v korito. Kako sta bila starša jezna in sta jo kregala, pove.

Povprašam jo po tem, kje in kako je spoznala moža. Bilo je konec vojne, ko je od Mežnarja pripeljala drva, ki so jih nasekali domobranci pri Korenč ali Tomašk (mogoče za kazen, ne ve), na postajo milice v Hotedršico. Pripeljati bi jih moral oče, pa je bil zaposlen z delom v gozdu. Takrat je bila milica v poslopju današnje pošte. Na stopnicah je srečala visokega moškega, v tistem trenutku se ji ni zdel posebno lep ali simpatičen. Ampak nekaj posebnega je bilo, prikima, nek čuden občutek. Razložila sta drva, popravil je šrango, ki se je poškodovala. Potem je večkrat prišel na Ravnik, kadil je in je pri Gubin kupil cigarete, se pogovoril s Štefko in domačimi. Včasih ji je pisal, še posebej potem, ko so ga premestili v Cankovo pri Murski Soboti. Čeprav je imela Štefka kar nekaj prijateljev in znancev, ki bi lahko prekrizali pot Tonetu Meletu iz Cerknice, in čeprav je bil Štefki vseh tudi nekdo s Plešnarjeve domačije, je zmagal Tone. Imel je nekaj posebnega in tako lepo je pisal in govoril, reče. Pokaže mi njegove verze zanjo iz spominske knjige. Besede zna na pamet in v njenem glasu ni več žalosti ob spominu na ljubljeno osebo, v njenem tonu slišim sozvočje preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Kar si imel lepega in ni materialna stvar, ki se izrabi ali uniči, ostane tvoje za vedno, mi pravijo neizrečene besede.

Štefka in Tone sta se poročila leta 1946. V naslednjih dveh letih sta se jima rodila sinova, iz Cankove sta se preselila v Mursko Soboto. Tone je bil komandir milice, hodil je na tečaje in je bil večkrat odsoten. Štefka je skrbela za otroka, veliko njivo, na kateri je pridelala vse, kar so potrebovali zelenjave, redila prašiča in skrbela za celotno gospodinjstvo. A težki vojni časi so pustili posledice na Tonetovem zdravju, dve leti v Dachauu še bolj, in leta 1950 je Tone, po hudi bolezni, pa vendar nepričakovano, le nekaj dni po rojstvu hčerke, umrl. Za mlado mamo, ki je še ležala v postelji po tretjem porodu, je bil to šok. Pogreba v Cerknici se ni mogla udeležiti, ni mogla videti obraza moža, ki je umrl v bolnici v Ljubljani, v zadnje slovo.

Hudega pa še ni bilo konec. Čez pol leta je dobila obvestilo, da se mora v nekaj mesecih izseliti iz hiše, v kateri sta živela z možem. Prosila je za stanovanje v Logatcu, prišla z otroki in vso prtljago v Logatec, ko ji je občinska delavka zagotovila stanovanje, a ostala je na cesti brez strehe nad glavo. Brat Stanko ji je pomagal iskati dom in našla sta sobo v župnišču. Štefkinina mama je včasih vzela na Ravnik starejša otroka, Toneta in Andreja, kasneje tudi Nado. Družina se je še večkrat preselila in nekako so prebrodili najhujše, otroci so se zlahka učili, starši so pomagali, pomagala pa je tudi trdna vera v Boga in dobro na svetu, meni Štefka. Vera je temelj vzgoje otrok, uči spoštovanja do Boga, do staršev in drugih ljudi, uči odpuščanja, ki je modrost življenja, uči potrpljenja, ki ga danes tako pogrešamo v medsebojnih odnosih in uči usmiljenja, s tem daje vrednost življenju. Vera pomeni upanje in četudi nismo vselej zadovoljni z njenimi glasniki, se ne smemo obrniti od nje. Tako razmišlja Štefka danes in želi, da bi njeno prepričanje v vseh nas odprlo boljši jutri.

Štefka, ko bomo praznovali največji krščanski in družinski praznik, bomo nazdravili tudi Tebi za rojstni dan in Tvojim dobrim mislim, da zmoremo in da bomo zares zmogli doseči vsaj nekaj tistega, kar si v novoletnem času vsi zaželimo.

LITERARNI KOTIČEK

piše: Nives Kovač

*Kako dolgo bom še obžaloval to, kar imam in
česar nimam,
in ali naj ugodno preživim življenje?
Napolni bokal – ni zagotovila,
da bom izdihnil zrak, ki ga zdaj vdahnem.*

Tele štirivrstičnice imenovane rubaiyat je zapisal Omar Hajam (Omar Khayyam) perzijski pesnik 11. stoletja, ki je bil za časa življenja bolj znan kot filozof, astronom in matematik. Moč ruba'i je v kratki, a polni izpovedni moči, ki z zadnjo vrstico »zarine krempelj v srce«, kot je povzel Sa'ib, perzijski pesnik iz 17. stoletja. V Hajamovih štirivrstičnicah prevladujejo slavospevi vinu, poeziji in ženski lepoti, vprašanja sebi in življenju, ki ni resnično nič bolj kot kozarec vina v roki.

Decembra smo spet obeležili leto Slovenca, ki je prav tako ljubil poezijo, ženske in vino, čeprav se v preprostih, kosmatih pogovorih, zlasti v ruralnem okolju, včasih omenja le v povezavi z rujnim, s čimer se mu dela strašno krivico. Dr. France Prešeren, veliki učeni mož, ki je prispeval ključne note k ohranitvi slovenskega jezika, mož, ki je zavrnil idejo panslavizma oz. panilirizma, vnesel v Zdravljico ideje francoske revolucije: svobodo, enakost, bratstvo, ki v pesmi odzvanjajo kot edinost, sreča, sprava. Zanimivo, kako spontano in enotno je postala Zdravljica naša himna ob osamosvajanju, še preden je bila uradno uzakonjena. V enotnost in slovenski narod je Prešeren tudi verjel in njega usodo napovedal v svoji poeziji. Slutnja je v pesnike ukoreninjena in se ji ne moreš izogniti, četudi bi se ji kdaj hotel, četudi kdaj kot Kasandra tuliš v noč resnico, ki je nihče ne sliši, še huje, veš, da je ne bo nihče slišal.

Včasih se kdo odloči, da bo umestil v zgodovino tudi ženske, ki so po krivici izpadle z mesta, ki jim pripada. V knjigi *Pozabljena polovica* so predstavljeni portreti žensk na Slovenskem iz 19. in 20. stoletja, ki so igrale pomembno vlogo na različnih področjih človeškega ustvarjanja. Poleg bolj znanih lahko beremo o velikih osebnostih, ki so delovale javno ali iz ozadja. Že naslov je zgovoren sam po sebi. V knjigi je tudi portret Ernestine Jelovšek, vsem poznane hčere F. Prešerna, ki je svojega očeta oboževala. Posvetila mu je večino svojega življenja, skrbela za objave in urejala njegovo zapuščino z zavestjo odgovornosti do velikega dela pesniškega očaka, svoje vtise o njem pa zaokročila v knjigi *Spomini na dr. Franceta Prešerna*. Mogoče je usoda hotela, da je življenjsko pot sklenila prav na datum njegovega rojstva, 3. decembra 1917.

ELZA ODRASTE (literarna nadaljevanka za stare in mlade)

»Ena žaba je zelena,
druga je lahko rumena,
tretja spati si želi,
četrti čas preveč beži.«

Take in podobne izštevanke so odmevale iz toplega objema hiše Močvarskih v Lokvanjevem gaju. Vrišč in pok in kvakanje povsod brez kančka miru v tej zeleni deželi. Elza je prav počasi pretegnila svoje ude, pogledala na uro in se spomnila. Včeraj se je odločila in tega se mora držati. Skočila je pokonci in v ogledalu uzrla lepo, zrelo, polno žabo s prekrasnimi ustnicami in žametnim pogledom. In glas!

Z ribnika se je zopet zaslišalo otroško vreščanje:

»Elza - Butelza,
iz postelje je zlezla,
ure krajša s šminko si,
nas pa igrati ne pusti.«

Takole so prepevali njeni bratci in sestrice, ki so ji bili ljubi, vendar se je počasi začejala poznati velika razlika v njihovih letih. S pogledom je ošvrnila sobo, da bi še zadnjič preverila, ali je dala vse pomembne stvari v popotno torbo. Oprtala si jo je na ramo in se poslovila od staršev. Mati Elizabeta je jokala, oče Alfonzo ji je z vlažnimi očmi dajal še zadnje napotke za samostojno žabje življenje. Topla domača leta so minila in treba je bilo v beli svet po zeleni kruh.

Elza pa se je prav dobro počutila. Čutila je, da je pripravljena, da jo tam zunaj čakajo nove, nepopisne stvari, presenečenja, novi obrazi, ki jih bo uzrla, in zdelo se ji je, da je bila to prva njena resna odločitev, tako kot je bilo zaresno njeno žabje življenje.

Gostja Ravniške sapce: Alenka Veber

Alenka Veber, doma z Babnega Polja, je urednica na Celjski Mohorjevi, skozi njene roke in oči gre nešteto rokopisov in ona je tista, ki poskrbi, da je v knjigah vse, kot mora biti. Morda pa jo poznate kot popotnico, ki s svojimi idejami za izlete že nekaj let navdušuje bralce Ognjišča. Pred nekaj leti se je, ko je opisovala turistično pot po Hotedršici, vzpela tudi k sv. Barbari. In se potem še nekajkrat vrnila. Na Ravnik pa prihaja tudi v petek, 1. februarja 2008, ko se bomo na Plešnarjevi domačiji z njo pogovarjali o njenem delu in njenih poteh.

Posloviti se

*Moram se posloviti
od hiš in ljudi.*

*Pakiram obleko in knjige.
Čakajo me poslovni obiski,
kajti ljudi in srečanja
moram pustiti za seboj.
Samo spomin nanje
smem vzeti s seboj,
povezan z zahvalo
za vse prijateljstvo.*

*Še enkrat hočem obhoditi znana pota,
še enkrat gledati pokrajino,
vsrkati vase njeno lepoto,
njene barve in njeno življenje –
in potem oditi v zavesti,
kako zelo so me dosedanja srečanja
oblikovala, razveseljevala in bogatila.*

A. Haneberg

Kjer se spočije duša

Odhajam, kot že tolikokrat. A odhod pušča sledi. Ni jih videti na zunaj, sledi ostajajo le v mojem srcu. Obujam spomine z željo, da bi se lahko še enkrat zazrla v podobo blage vasice. Mogoče je v teh dneh ovita v zimski plašč in se otroci sankajo po vaških stezah. V mislih potrkam na težka hrastova vrata. Gospodar hiše mi prijazno odpre. Ne sprašuje me, od kod prihajam ne kam grem. Kot da je prepoznal v mojih očeh, da ne mislim slabo. Začutil je moj nemir, zato me le tiho sprejme in popelje v hišo. Usedem se na zapeček stare krušne peči in prisluhnem pripovedi, deloma svoji deloma pripovedi neznanih ljudi.

Nocoj želim samo sedeti in poslušati. Preveč hrupa in bolečine se je nabralo skozi leto. Trenutno v meni prevladuje čustvo prizadetosti. Resnično so me prizadeli in jaz sem jim to dovolila. Kot že tolikokrat. Le da se mi tokrat teža temnega plašča, s katerim so me pokrili, zdi pretežka.

Zato pa begam in iščem prenočišče, samo za eno noč, da se spočije moja duša. In trkam na vrata ...

Na majhnih oknih nizko velbane hiše

zazrem ledene rože, katerih niti toplota krušne peči ni mogla staliti. Tudi roka večšega slikarja bi težko narisala tako dovršene slike. V »bogkovem kotu« velike kmečke hiše uzrem jaslice. V zraku vonj po kadilu, saj je gospodar že pred mojim prihodom pokadil in pokropil vse prostore. S prastarim običajem svetega večera je zavaroval dom pred zlom.

Ostali člani družine ne vedo za mojo tiho navzočnost, zato se obnašajo tako kot navadno. Z bližnjega zvonika cerkvice sv. Barbare zaslišim bitje ure. Zazdi se mi, da se ta večer kazalci na številčnici prehitro premikajo. Rada bi zaustavila čas v želji, da bi se lahko navzela čim večjega miru in topline. Starožitnost v kmečki hiši je nekoliko olajšala tesnobo v moji duši, zato se odločim, da zapustim varno zavetje hiše in se sprehodim po spokojnih poljanah. Celu brez običajnega pasjega laježa. Tiho in nevidno.

Ta večer v vseh domovih gori luč in zdi se, da prenehajo tudi drobna nesoglasja, če so se že prikladla za štiri stene. Tudi v mojo dušo se je naselil notranji mir in prav nič ga ni moglo več zmotiti. Povzpnem se na bližnjo vzpetino in objamem raztresene hiše. Nasmehnem se ... in pomislim: »Tu ste doma dobri ljudje. In kadar koli se vam zahoče, se lahko zazrete v modro nebo in stremite v dobro ali pa preštete zvezde na večernem nebu.« Mogoče boste porekli, da olepšujem življenje na vasi, ker ga ne poznam v vsej njegovi obisti. Pa ga. Zato pa ga tudi pogrešam.

Kamnito okno (foto Alenka Veber)

Alenka Veber

Zvonik je že zdavnaj naznanil novo jutro. V hišah, kjer to noč svetloba ni smela ugasniti, se je že začelo prebujati življenje.

Čas je, da se počasi poslovim. Ničesar, kar ne bi premogli v obilni meri, nisem odnesla s seboj. Vse podobe že oddaljenega časa bodo ostale zgovorne priče tudi po mojem odhodu. Izobilje svežega zraka sem prikrajšala za nekaj vdihov in izdihov. Prstni odtisi na kovani kljuki se bodo pomešali z drugimi. A vseeno del mene ostaja tukaj ...

Ko sem prestopila prag domače hiše in odšla in neznan svet, me je bolečina za vedno zaznamovala. Sčasoma se je iz bolečine porodilo prahrepenenje in z njim so se na mojem zemljevidu križpotij in smeri začeli zarisovati kraji in vasice, v katere sicer verjetno nikoli ne bi stopila moja noga. Sprva plaho in s strahom pred zavrnitvijo, a s čedalje večjo željo po odkrivanju starožitnosti in domačnosti. Zato se vračam in rada posedim na hišnih pragovih ter pokramljam z domačini. Niti, ki jih spletam na takšen način, postajajo nekakšne nepretrgane vezi s podobo domačega kraja in ljudi. Vezi, ki mi pomagajo preživeti.

Alenka Veber

SPLOŠNI POSTOPKI PRI OHRANJAJU STARIN

V današnjem prispevku vam na kratko predstavljam nekaj osnovnih postopkov, ki jih strokovnjaki uporabljajo pri ohranjanju starega.

Kaj pomeni konservirati in kaj restavrirati? Na splošno v javnosti pa tudi v strokovnih krogih vlada dokajšnja zmeda pri uporabi obeh pojmov, zato povzemam uradno stališče Društva restavradorjev Slovenije (DRS, mednarodnih organizacij International Council of Museums (ICOM) in European Confederation of Conservator Organizations (ECCO).

Konserviranje je dejavnost, pri kateri gre za ohranjanje materialne sestave in s tem identičnosti predmeta. Uporabljajo se metode, tehnike in materiali, ki predmet stabilizirajo, a mu ne spreminjajo identitete. Pomembno je, da se popravi ne skriva, temveč se jih v predmet vključi kot del njega in njegove zgodovine. Pri tem naj se videz predmeta čim manj spremeni. Vsak poseg v predmet mora biti obširno dokumentiran. Vsi dodani materiali naj bodo diskretno prikriti, a prepoznavni kot dodani in ne kot originalni deli predmeta.

Bistvo konserviranja in primerjavo z restavriranjem

Detajl skrinje pred konserviranjem (foto M. K.)

ponazarja naslednji primer. Če imamo pred seboj npr. stol iz 18. stoletja s polomljeno nogo, jo bo restavrador v celoti zamenjal, konservator pa jo bo zakrpal in utrdil. Pri renoviranju, ki je še ena stopnja dlje v pretiravanju, da se staremu predmetu povrne prvotni videz, pa bi nogo zamenjali tako, da ne bi več mogli prepoznati, katera je nova in katere tri so še stare. Pri renoviranju se videz predmeta tako spremeni, da postane praktično nov in funkcionalno uporaben. Zamenja

in zavrže se vse, kar ne ustreza fizičnim, tehničnim in estetskim zahtevam današnjih dni. S tem predmet izgubi svojo originalnost in se lahko sprevrže v nekaj drugega, s čimer nedvomno izgubi svojo vrednost.

Restavriranje, kot ga mnogi razumejo danes, poskuša povrniti predmetu njegov prvotni videz. Ta »privlačna« misel skriva v sebi vsaj dve nevarnosti. Povmitev prvotnega videza mnogokrat pomeni povzročanje novih poškodb zaradi potrebnih obsežnih restavratorskih ukrepov. Poleg tega zmeraj ni mogoče z gotovostjo vedeti, kakšna je bila nekoč podoba predmeta, in je videz, ki ga restavrador obnovi, samo njegov osebni pogled na to, kakšna je bila podoba predmeta takrat, ko je bil ustvarjen. Ta pogled pa se s časom spreminja in tako rekoč podlega trenutni modi. V tem pogledu se restavriranje zelo približuje renoviranju, ki pa nima svojega mesta v okviru ohranjanja kulturne dediščine. Novi pogledi v stroki dajejo restavriranju vedno manj pomena in ga omejujejo na ukrepe, ki predmetu dajejo svežino in prijeten negovan videz. Nekateri menijo, da je pretirano restavriranje potrebno preprečiti, saj predmetu zmanjšuje ne samo originalnost in očarljivost, temveč tudi njegovo tržno vrednost. Tako konservatorju kot restavradorju bi moral biti osnovno vodilo pri njegovem delu kodeks etike konservatorsko-restavratorske stroke, ki postavlja neokrnjenost predmeta pred vse druge vidike. Velikokrat gre za konservatorja in restavradorja v isti osebi. Ta se ukvarja s predmetom z različnih vidikov in ga zato praviloma pomenujemo konservator-restavrador.

Kodeks etike konservatorsko-restavratorske stroke opominja konservatorja-restavratorja na vrsto načel, ki se jih mora držati. Nekatera so taka, da se jih mora izrecno držati, druga so težje uresničljiva. Pomembno je, da je uporabnik konservatorsko-restavratorskih uslug s temi načeli seznanjen, da o njih spregovori s konservatorjem-restavradorjem in da prideta do skupnih stališč.

Osnovno načelo, ki ga morajo konservatorji-restavradorji upoštevati in bi ga uporabniki njihovih uslug morali poznati in zahtevati, je povračljivost (reverzibilnost) postopkov in materialov v največji možni meri. Vsak nepovračljiv (ireverzibilen) poseg v predmet otežuje ali preprečuje njegovo prihodnjo obdelavo in mu že s tem škoduje. Uporabiti je potrebno identičen material – npr. čebelji vosek, klej, šelak ... in ne npr. akrilne ali podobne sodobne nanose, ki se

Detajl skrinje po konserviranju (foto M. K.)

načeloma bolj svetijo kot naravni materiali, a k starinam ne sodijo. V tem primeru velja rek, da »ni vse zlato, kar se sveti«.

Zato je treba o vsakem takem posegu temeljito razmisliti in se mu morebiti tudi izogniti, če ni nujno potreben. Priporočljivo je, da je vsak poseg v predmet tudi do določene mere viden. Prikrivanje novih ali obdelanih delov predmeta vodi v nesporazume, kar predmetu samo škoduje in je tako početje nezaželeno.

Ne glede na to, ali se bo lastnik odločil in dal predmet konservirati ali restavrirati, je priporočljivo, da upošteva vse nasvete v zvezi z nego starin.

Konservator-restavrador je tisti strokovnjak, ki se poklicno ukvarja z obnavljanjem starin. Ni pa niti umetnik niti obrtnik. Medtem ko se umetnik in obrtnik ukvarjata z zasnovo, oblikovanjem in izdelovanjem novih predmetov ali z vzdrževanjem in popravilom predmetov v funkcionalnem smislu, konservator-restavrador deluje v smislu ohranjanja kulturne dediščine in je nekje

vmes.

Če povzamem – konserviranje je postopek aktivne zaščite materiala, iz katerega je predmet izdelan z namenom, da upočasnimo ali ustavimo njegovo propadanje. Namen aktivne konservacije je zaščita predmeta kolikor dolgo je le mogoče za bodoče raziskovanje in razstavljanje. Restavriranje pa je vrsta postopkov, s katerimi minimalno posegamo v predmet, da bi mu povrnili razumljivost oblike in funkcije. Po potrebi pa dodamo manjkajoče dele, ki morajo biti iz enakega materiala, kot je bil na predmetu prvotno.

Obstaja pa tudi postopek kopiranja, ki pa nima nič skupnega z ohranjanjem starine kot take. Pravo kopiranje starega predmeta pomeni, da danes mojster pri izdelavi uporablja enak osnovni material, enake dodatke in postopke, kot so jih uporabljali takrat, ko je nastal predmet, ki ga kopira. Ta t. i. tradicionalni postopek je pomemben predvsem zaradi ohranjanja in uporabe prvotno izdelanih predmetov in pohištva v današnjem času.

Kot lahko na hitro vidite, so na videz enostavni pojmi v praksi kar zapleteni. Običajno je tako, da se glede na

Oblaznjen stol (foto M. K.)

vrednost predmeta in nadaljnjo namembnost (ali bo služil kot muzejski eksponat ali nadaljnjim raziskavam ali vsakdanji uporabi ipd.) strokovnjaki odločijo o postopku in posegih, ki jih bodo na obravnavanem predmetu naredili.

VIRI: – uradna spletna stran Društva restavradorjev Slovenije, <http://www2.ames.si/~ljdrs1/predstavitev.htm>

Tako v preteklosti kot tudi danes skoraj ne najdemo kmetije, kjer ne bi doma kuhali žganja. Znanje se prenaša iz generacije v generacijo, kvaliteta žganja je odvisna od spretnosti in znanja posameznega žganjekuha, količine žganja pa od letine. Kuhanje žganja je ena od možnosti za uporabo domačega sadja z dreves, ki rastejo v sadovnjakih.

Sadežem, ki jih naberemo, odstranimo listje, travo, vejice in nagnite ali plesnive plodove. Ponavadi najbolj zdrave plodove operemo in jih porabimo za svežo porabo, ponekod pa jih še danes sušijo. Ostalo sadje je praviloma potrebno zmleti in zdrozgati. Zmleto sadje imenujemo drozga ali trop. Zelo pomembno je, v kakšni posodi hranimo drozgo. Posoda mora biti čista, pomemben pa je tudi material. Najprimemnejši je lesen sod, v katerem je bila že kdaj prej shranjena zdrava drozga ali dobra pijača. V novem sodu se drozga rada navzame okusa po čreslovini ali smoli, ki jo vsebuje les, iz katerega je narejen sod. V sodih poteka alkoholno vrenje, pri čemer kvasovke spremenijo sladkor v alkohol. Poleg že obstoječih aromatičnih snovi nastanejo še nove. Izkoristek alkohola je odvisen od vsebnosti sladkorja v sadju. Samo zreli, dobro osončeni in zdravi sadeži imajo ustrezno vsebnost sladkorja. Poleg pitnega alkohola (etilnega) nastanejo pri vrenju tudi druge snovi. Nekatere od njih niso primerne okusa. Ločimo jih lahko zaradi različnega vrelišča snovi. Pitni alkohol vre pri približno 78° C, druge snovi pa imajo nižje vrelišče.

S previdnim segrevanjem v kotlu za kuhanje žganja lahko te snovi ločimo. Za pridobitev dobrega destilata je potreben dvakratni postopek kuhanja žganja.

Sam postopek kuhanja žganja je destilacija, kar pomeni, da se drozga segreje, alkoholne pare se odvedejo v hladilnik in se tam znova utekočinijo (kondenzirajo). Dobljeni alkohol lahko označimo tudi kot »destilat«. Preostanek pri kuhanju žganja so droži, ponekod imenovane tudi tropine.

SHEMA KUHANJA ŽGANJA

Mletje sadja → drozga → vrenje → kuhanje (dvakrat)

Prvo ali grobo kuhanje: iz drozge dobimo prvo žganje (surovo žganje, pront, luter, belka, nanga itd.), preostanek v kotlu = droži.

Drugo kuhanje ali fino kuhanje: iz prvega žganja dobimo:

- predtok (cvet, plamenec, dimec, glava, foržič, belina): za zunanjo uporabo, ni za pitje
- srednji tok: pitni alkohol (etilni alkohol), snovi z dobrim okusom in vonjem
- zadnji tok, patoka: višji alkoholi, snovi s slabim okusom in vonjem, pomešane z nekaj pitnega alkohola; ni za pitje.

V preteklosti je bilo in je še danes kuhanje žganja zelo razširjeno tudi na Ravniku. Skoraj na vsaki kmetiji si zimske dneve krajšajo z žganjekuho. Nekaj domačinov sem prosila za par besed o njihovem načinu kuhanja žganja.

IVAN NAGODE je povedal, kako so včasih kuhali žganje: Otroci so pobirali sadje, ga zmleli, zalili z vodo in ga dali v lesene kadi (300-400l). Vsak drugi dan so hodili mešat močnik. Da so ugotovili, če je dovolj »goden«, so z rovnico dvakrat pomešali in tik nad močnikom prižgali vžigalico. Če je vžigalica gorela, je bil močnik pripravljen za kuhanje. Kadar niso imeli časa za kuhanje, so z lesenimi pokrovi pokrili kadi in z glino zaprli vse odprtince. Kuhali so v starih kotlih. Iz pečnice (spodnji del kotla) je bilo treba dvigniti posodo, v kateri je bil močnik. Ko se je ta skuhal, so posodo spraznili. Veliko preglavic jim je povzročilo prijemanje močnika na spodnji del posode, zato so večkrat vanj dali kar verige in slamo. Ko se je močnik skuhal, je nastala sirotka. Kdaj močnik ni bil več uporaben za kuhanje, so ugotovili tako, da so nekaj sirotke zlili na ogenj. Če je bil plamen moder, so še nadaljevali kuhanje, če pa je ugasnil, je to pomenilo, da je dovolj in je potrebno močnik zamenjati. Ko so skuhalo vso sirotko, so oprali kotel in jo skuhalo še enkrat. Dobili so cvet, za vsak liter posebej so merili vsebnost alkohola. Ko so videli, da je majhna, so prenehali s kuhanjem. Žganje so shranili v sode.

Tomaškov kotel za žganjekuho (foto Š. N.)

Tudi na TOMAŠKOVI kmetiji ima žganjekuha že dolgo tradicijo. Kuhajo samo hruškovo žganje, okoli hiše lahko vidimo različne vrste hruškovih dreves (tepke, moštarice ...). Žganje porabijo v lastne namene. Gospodinja zelo rada pripravlja različne likerje. Tako kot večina tudi Tomaškovi kuhajo pozimi, ko ni drugega velikega dela na kmetiji. Kuhajo v posebnem prostoru, namenjenemu le temu. Na enem koncu lahko opazimo kotel na plinski gorilnik (na fotografiji), na drugem pa so sodi, v katerih se »močijo« hruške.

Boris Zelenc (foto Š. N.)

BORIS ZELENC je tradicijo kuhanja žganja prevzel od svojega očeta. Že prvo leto, ko je prišel na Ravnik, je pričel s kuhanjem. Ob hiši lahko vidimo mogočno hruško sorte ovsenka (na fotografiji), katera obrodi največ. Kuha predvsem iz različnih vrst hrušk in sliv. Jabolka pa ponavadi porabi za mošt oz. sok. Namesto drv uporablja plinski gorilnik, saj pravi, da je dosti lažje naravnati ogenj, kar je zelo pomembno za kvaliteto žganja. Žganje porabi predvsem za domačo porabo, z veseljem pa ga podari kakšnemu prijatelju za darilo. Eden najmlajših gospodarjev pa razmišlja tudi o prihodnosti svojega sina, saj je zanj letos nasadil sadovnjak. Ko bo mali Vid zrasel v velikega fanta, si bo lahko s kuhanjem žganja prislužil nekaj denarja, če bo seveda imel zanimanje za tovrstno služenje denarja, nikoli ne več...

SUDOKU

Vaša naloga je, da prazna polja zapolnite s števkami od 1 do 9. Vsaka številka se lahko pojavi samo enkrat v vsaki vrstici oziroma samo enkrat v vsakem stolpcu, pa še: vsaka številka se lahko pojavi samo enkrat v vsakem od devetih poudarjenih kvadratov. Rešitev je samo ena.

5			8			1		2
	4			3		5		
	6						7	
		9					3	
						6	5	1
2		3		5				
7		1						
				4				
		6					9	7

Napisala in sestavila Metka Petrič

Iz popotne bisage

KS Hotedršica in Ravniška sapca

vas vljudno vabita na večer

z ljubiteljico kulturne in naravne dediščine ter urednico pri
Celjski Mohorjevi družbi

Alenko Veber

»IZ POPOTNE BISAGE«

v petek, 1. februarja 2008, ob 18. uri,

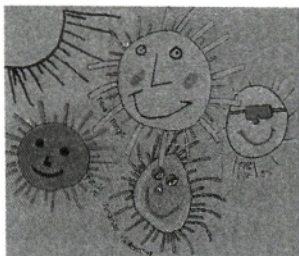
na Ravniku pri Hotedršici na stari Plešnarjevi domačiji.

Alenka je poznavalka slovenskih tematskih poti (kulturnih, zgodovinskih, planinskih, gozdnih, romarskih ...), zato bo z nami podelila marsikatero popotniško in romarsko doživetje: v besedi, fotografiji in glasbi.

Večer bo popestrila citrarka Damjana Praprotnik iz Dvorij na Gorenjskem.

KOLEGA

Pijančka se srečata ob Galilejevem spomeniku. "Kdo pa je ta, tukaj?" vpraša eden od pijančkov in pokaže na spomenik. "Galileo Galilei! Odkril je, da se Zemlja vrti." "To vendar pomeni, da je najin kolega!"

10. – 16. september 2007

Kot se spreminjajo letni časi, se spreminjajo tudi vreme. Ponedeljkova nočna nevihta, ki se je podelga šele v torek zjutraj, je namočila naravo. V sredo in vse do konca tedna nas je gredo sonce.

17. – 23. september 2007

Dežne kaplje zopet neusmiljeno padajo na naše dežnike in jeklene konjičke. Prva dneva v tednu neurje na Idrijsko-Cerkljanskem naredi ogromno škode. Vreme se umiri in v sredo posije toplo sonce, ki nas greje vse do nedelje.

24. – 30. september 2007

September se je od nas poslovil z dežjem in hladnim vremenom. Od srede naprej vse dni dežuje in sploh ne neha namakati razmočene zemlje. Počakajmo, kaj nam bo prinesel oktober.

1. – 7. oktober 2007

S sončnim in toplim vremenom smo zakorakali v mesec oktober. Sonce nas je gredo vse do četrta, ko so nas presenetile kratkotrajne plohe. Petkove jutranje megle je pregnalo toplo sonce, sobota je bila deževna in mrzla, pa tudi v nedeljo je bilo precej hladno. Ozračje je ohlajala zmerna burja, vendar ni deževalo.

8. – 14. oktober 2007

Skozi megleno zavoso se sončni žarki le stežka prebijajo in nas ogrejejo, saj je burja ves teden plesala svoj ples z jesensko obarvanimi listi. Petkovo sonce je kot balzam ogrelo preprihano ravniško planoto. Sobota in nedelja sta bila dneva kot nalašč za nabiranje gob in kostanja, če jih je sploh kaj ostalo.

15. – 21. oktober 2007

Hladna in mrzla jutra so bila naznanilo, da k nam prihaja botra jesen. V začetku tedna je bilo lepo in sončno, proti koncu pa vetrovno in megleno. Presenetile so nas prve snežinke, ki so v intervalih padale na premraženo naravo. Prvi napad ni obrodil sadov.

22. – 28. oktober 2007

Prvi napad snežink ni uspel. A je v naše kraje prinesel mrz in meglo. Ves teden se je pojavljala megla z dežjem, kot poje v pesmi Aleksander Mežek.

29. oktober – 4. november 2007

Končno smo dočakali malo sonca in toplega vremena. A kmalu nam je lepo vreme pokvaril dež. Krompirjeve počitnice so minile v mešanem vremenu, ni kaj, tako pač je.

5. – 11. november 2007

Na volišča smo se podali v sončni nedelji z rahlim severnim vetrom, teden pa je bil podoben prejšnjemu.

12. – 18. november 2007

Teden smo pričeli s soncem in občasnim vetrom, ki je odnašal še zadnje listje z golih dreves. Burja je razmrazila naše kraje. Sobota in nedelja sta minili v zimskem razpoloženju, saj smo skozi okna toplih sob opazovali naletavanje snežink, ki so veselo padale na zemljo in jo v nedeljo pobelile z 2 cm snežne prevleke.

19. – 25. november 2007

Snežna odeja je vse do srede obležala v naših krajih, četrkova in petkova odjuga pa jo je hitro stopila. Soboto je nekajkrat osvetlil tudi sonček, nedelja pa je bila deževna in sprehodi brez dežnika nič kaj prijetni. Za november smo imeli nenavadno visoke temperature, tudi do 13°C, ob morju pa je bilo še topleje, tudi 17°C.

26. november – 2. december 2007

Pa smo zakorakali v veseli december, otroci so že napisali pisma in nestrno pričakujejo darila. Vreme pa nas zjutraj preseneča z močnimi slanimi in mrzom, dopoldne pa nas za kratek čas spet razveseli sonce, ki napreza vse svoje moči. A mrzla zima že trka na naša vrata.

3. – 9. december 2007

Ponedeljek nam pokvarita dež in močan veter, ki v sunkih doseže 70 km/h, naslednji dnevi pa so suhi in hladni. Sobota je spet deževna, v nedeljo pa občasno pokuka tudi sonce. Vreme je za december pretoplo, saj se že pojavljajo telohi.

10. – 14. december 2007

Kot bi se narava zarotila proti nam. Namesto da bi nas Miklavž, Božiček in dedek Mrz obiskali na saneh, so priromali po zeleni preprogi. Teden je prinesel močne jutranje slane in prečudovite, s soncem obsijane popoldneve.

Kako bo po novem letu, pa več v naslednjem vremenskem poročilu.

Pa srečno v letu 2008, obilo zdravja in medsebojnega razumevanja.

NAŠI BRALCI: Anton Teršar iz Logatca

V veliko veselje nam je, da *Ravniška sapca* zaide tudi v kakšen kraj izven Ravnika. Eden zvestih bralcev *Ravniške sapce* je tudi Anton Teršar iz Logatca. V tej številki bo že drugič prispeval nagrado za zveste reševalce ugank v časopisu, zato smo se v uredništvu odločili, da mu namenimo nekaj besedic.

Ob vprašanju, kaj so prve asociacije ob besedi Ravnik, se mi skrivnostno nasmeje. Anton, sicer rojen v Logatcu pod Strmico, je v preteklosti veliko zahajal na Ravnik, saj so takrat še s konji furali skozi Grižarjevo grapo. Zelo dobro pozna predvsem malce starejšo populacijo Ravničanov. Najbrž usodna za to, da še vedno pogosto zahaja na naš konec, pa je njegova žena, ki je rojena na Ravniku pri Blaževih. Pravi, da se tukaj počuti kot Ravničan, to lahko tudi sama potrdim. Z ženo imata v stanovanju veliko različnih slik naše vasice. Pristavi še, da so tu doma sami dobri ljudje.

Kot lahko sklepamo iz njegovih nagrad, je tudi zelo uspešen čebelar. Imela sem čast, da sem si ogledala tudi njegov certifikat poklicnega čebelarja. S čebelarstvom se ukvarja že 27 let.

Poleg čebelarstva pa si prosti čas, če bi se mu lahko tako reklo, popestri še s pletenjem različnih koškov in košaric. Tudi te sem si ogledala in bila nad njimi zelo navdušena, saj so res lepo izdelane.

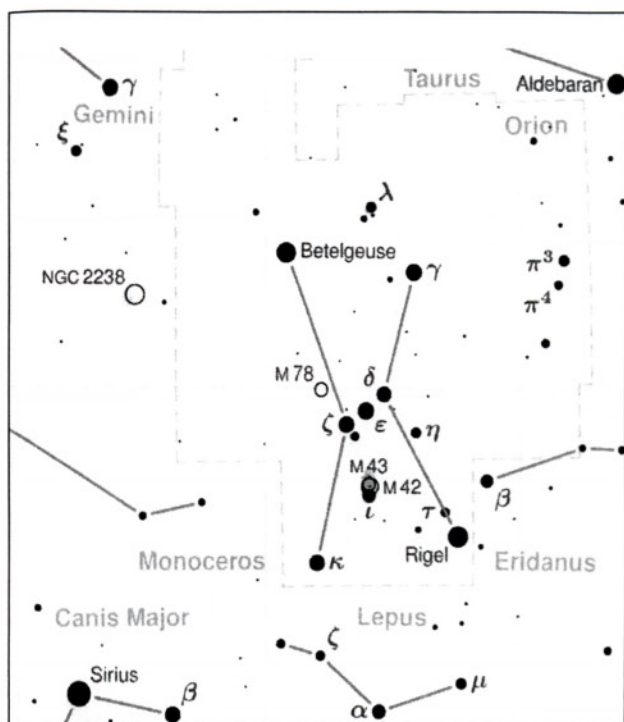
Anton pa tudi zelo rad bere. Všeč so mu predvsem preproste stvari, kot so ljubezenski in drugi romani. Omenila sem, da je zvesti bralec *Ravniške sapce*. Zanimalo me je, kakšno mnenje ima o našem časopisu. Povedal mi je, da z ženo zelo rada vzameta v roke vsak izvod in ga prebereta. Zdi se jima zanimiv, saj tu prebereta stvari z Ravnika in o ljudeh, katere tudi osebno poznata. Podpira časopis, saj je to napredek za Ravnik.

Tone Teršar (foto S. N.)

Špela Nagode

NAJLEPŠE ZIMSKO OZVEZDJE: Lovec Orion

Lovec Orion z zvezdami na pasu, meču, nogah in rokah

Orion, ki ga imenujemo tudi Lovec, je eno največjih in za Velikim in Malim vozom najbolj znano ozvezdje. Včasih so ga imenovali Rimščice. Njegove svetle zvezde se vidijo s katere koli točke na Zemlji. Najhitreje najdemo tri zvezde, ki tvorijo »pas« Lovca (skupino teh zvezd imenujemo Kosci), nato opazimo zvezde »meča« (med njimi tudi s prostim očesom vidimo razpršeno svetlobo galaksije M42) in zvezde »nog« in »rok« Lovca. Orion je viden zvečer od novembra do maja (pri nas vzide decembra okrog sedmih zvečer, Kosci vzidejo točno na vzhodu in zaidejo na zahodu) in zjutraj od julija do novembra.

Orion, kot ga vidimo danes, je nastal pred 1,5 milijona let in bo viden še naslednjih 1 – 2 milijona let. Zvezde, ki ga sestavljajo, se počasi premikajo (gledano z Zemlje) in oblika Oriona, še posebej njegov pas, se bo spremenila.

Ker je Orion tako svetlo in lahko zaznavno ozvezdje, so ga poznale že antične civilizacije, njegovo obliko si je vsaka razlagala s svojo mitologijo. Sumerci so v Orionu videli ovčarja, Kitajci graščino, stari Egipčani so ga povezovali z Ozirisom, bogom smrti in podzemlja. Tri piramide v Gizi (Velika piramida in še dve drugi) pravijo, da predstavljajo nebesno sliko Orionovega pasu, to je Ozirisa. V današnji evropski in ameriški kulturi je prevladal antični pogled z Bližnjega vzhoda in Sredozemlja. V drugi svetovni vojni je imela 27. divizija ameriške vojske na ramenih oznako, ki je predstavljala zvezde pasu in meča Lovca. To oznako povezujejo z imenom vodje divizije, generalom O'Ryanom (v angleščini se beseda Orion izgovarja podobno kot beseda O'Ryan).

Iz grške mitologije poznamo različne zgodbe o Orionu. Nekatere pravijo, da je lovec Orion izzival bogove, češ da lahko ubije vsako divjo žival na zemlji. Bogovi naj bi zato ustvarili velikega škorpiona, ki je premagal Oriona. Nato so bogovi dvignili oba na nebo, kjer zdaj tvorita ozvezdji Orion in Škorpion. Ko Orion na nebu zaide (umre), vzide Škorpion. Bližnji ozvezdji Veliki in Mali pes (Canis Major in Canis Minor), ki ležita pri Orionovih nogah, sta njegova lovska psa, ozvezdje Bik nad Orionovo glavo pa predstavlja žival, s katero se Orion bojuje. Izvor besede Orion pripisujejo akadiskemu jeziku, v katerem besedici uru-anna pomenita nebeško luč. Stari Grki naj bi besedi obdržali in nekoliko spremenili.

Ozvezdje Orion poznajo tudi druge mitologije. Naj omenim še mitologijo avstralskih Aboriginov. Pravi, da sta dva brata med ribarjenjem ujela in pojedla ribo, ki je bila po njihovem zakonu prepovedana. Ko je Sonce to videlo, je ustvarilo vodni curek, ki je brata in njun kanu dvignil do neba, kjer so postali ozvezdje Julpan (Orion).

13. decembra vsako leto je v ozvezdju Dvojčka (Gemini) blizu Oriona viden meteorski roj. To je enkratni pogled na zvezdne utrinke, kot imenujemo žarenje drobnih delcev, ki zaidejo v zemljino atmosfero in nato zgorijo. Letos smo prepoznani za njihovo opazovanje, zato pa ne pozabimo nanje prihodnje leto.

V vsakem primeru je lepa tudi, če vreme ni ravno najboljše. Vse se umirja, narava sama in z njo tudi ljudje. Vsi? No, skoraj vsi. To letna jesen je bila res vroča. Ne tako izrazito po zunanjih vremenskih temperaturah kot po dogodkih, ki smo jim bili priča na politični sceni.

Volitve predsednika države. Presneto, vse leto sem gledal in poslušal Peterleta. Kar koli sem odprl, časopis, radio, televizijo, poštni nabiralnik, čisto povsod je ven pogledal ta na ljubi ljudski Lojzek. Počasi mi je postal prava »nočna mora«. Povsod me je preganjal s tistim njegovim belozobim nasmeškom; lahko njemu, ko mu ni treba čakati nekaj mesecev ali celo let pri zobozdravniku ... Začenjal sem se ga kar bati, še mačjo konzervo sem odpiral v strahu, kaj veš, mogoče je tudi tam notri.

In tako se mi je priskutil, kot osladno reklamno nakladanje nekaterih iz njegove stranke, kaj vse je že naredil za nas in kaj šele bo, ko bo, kar pa je prav gotovo, ustoličen za predsednika. V vednost, dragi in spoštovani velecenjeni veleumi, ki ste kreirali njegovo kampanjo: predolga je bila in za veliko nas državljanov te obljubljeni dežele tudi preveč »pocukrana«. To neprestano ponavljanje zaslug, ki se jih pa jaz in ne moja okolica ne moremo bolj najesti ali lažje plačati položnice; ni kaj, je pa vendarle človek pomladi. »Spomladanec« torej!!! Ti so praviloma močnejši, odpornejši, bolj se redijo, so bolj bojeviti in znajo uveljavljati sebe in svoj prav. Hudika, zakaj pa je potem »krepal« moj maček, saj je bil vendar spomladanec. Aja, povozil ga je avto.... in tako so povozile volitve našega ljubega kandidata.

Kratko povzetje: ves njegov in njegovih trud ni rodil rezultata preprosto zaradi predolgega gnjavljenja ljudstva, ki je sicer vajeno vsega hudega, vendar kar je preveč, je pa preveč. Ne verjamem v ponujeno vladno in še koga razlago, da je »luzer« zato, ker so bili volivci prvič prepričani, da je zmaga tako njegova in je tudi bila, drugič pa spet prepričani ravno obratno, da je pogubljen. Prepričevalci so bili vsi slovenski mediji in še kakšen zunanji po vrhu. So pa res navadni »prasci« ti novinarji!!

Rezultat užaljenost.

No, to stanje čustev je postalo že kar stalnica v naši politični srenji. Še ne tako dolgo je postal užaljen g. Drnovšek in prekinil komunikacijo ne samo z aktualnim predsednikom vlade g. Janšo ampak tudi z ljudstvom, ki ga je volilo. To slednje je že dobro delo slovenske raje, toda prav nič pa jo ne briga, kateri denar je potrošil za letalske

karte nekega vrača, kako pomembna za našo mednarodno uveljavitev je njegova udeležba na praznovanju »dneva sonca« ali kar koli že drugega silno vplivnega. Kje je že to bilo? In te krivice so se mu globoko vrezale v njegova prefinjena čustva, ki jih je radodarno naklonil, bolje, kazal v primeru Strojani. Prav, tudi oni so ljudje in med njimi predvsem otroci. Pa se mi vendarle prikrade zloben pomislek: kaj pa drugi naši državljani, tudi ubogi, tudi otroci? Pa še delajo in celo davke plačujejo?

Ampak naš gospod predsednik je upravičeno užaljen. Lepo se je skrtil, zaščitil pred ne bodi jih treba vsiljivci, ki sprašujejo vse mogoče in kaj pa koga briga, on je šef!!!!

Trikrat pa je užaljen tudi predsednik vlade. Lojzek mu je rekel, da je on kriv za njegov neuspeh na volitvah, saj ga je volilna raja identificirala z neuspešno vlado torej tudi z njenim predsednikom, ker ga njegov soimenjak sicer tudi predsednik ne »obrajta« in ne »šljivi«.

Zelo užaljen je spoštovani gospod minister Bajuk. Le kaj si upa ta inflacija? Ti, ti, ti nesramnica ...

Užaljenih je tudi malo morje izbrancev ljudstva, ki zastopajo izključno nas in naše interesetako grozno zagnano, da so v parlamentu zaspani, nekaj jih prebira dnevno časopisje, z igranjem računalniških igrin in brskanjem po internetu pa nam, neukim, dokazujejo, kako obvladajo moderno tehnologijo. Skoraj sem pozabil na mobilne telefone in na to, ali sploh so na svojem delovnem mestu.

Vsa čast redkim izjemam.

In mi, ljubi mi rojaki, bratje in sestre po domovini, največ kar naredimo je to, da godrnjamo sebi v brado, najbližjim na uho, včasih malo »pošimfamo« v časopisnih rubrikah, če nam objavijo seveda, in morda kdaj pričakamo ostroumni odgovor koga izmed posvečenih: mogoče Grimsa, mogoče Zvera; zgodi se nam tudi Potrč ali celo lepota naše politike. Mnogi izmed njih komaj čakajo, da se lahko postavijo pred svojimi volivci s prepričljivo razpravo, umnim odgovorom že prepričan in tako dokažejo nam in svojim šefom, kako je prav, da so ravno oni izbrani za dobro naroda na odlično plačano mesto poslanca, ki je sicer res prava sinecura (v antičnem Rimu dobro plačano lenobno in lahkotno delovno mesto sinov vplivnih mož, predvsem senatorjev).

Sicer pa prihajajo lepi dnevi. Prazniki, ki nam oplemenitijo življenje, obogatijo čustva in vezi v družini, med prijatelji, sosedi. Lepe vam povoščim, dragi moji, vsem vam, ki

si služite kruh z delom v polnem pomenu besede, vsem vam, ki vas tarejo dnevne skrbi preživetja, vsem vam, ki porabite kar nekaj časa, da pospravite svoje delovno mesto in, ker ga ne morete tako hitro kot politiki, ki samo zaprejo svoje »gobezdalo« in vse je že pospravljeno ...

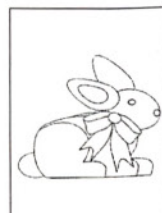
Zaprmo jih tudi mi, vi. Bodimo užaljeni, utihnimo vsi tudi novinarji. Molčimo in morda tem našim izbrancem kdo umen pove in razloži, sami je tako ne poznajo, razumejo pa prav gotovo ne tiste resnične, kaj se dogaja in kaj se lahko zgodi, ko ljudstvo utihne ...

Ja, je rekel moj prijatelj kmetovalec, da je politika kot hlev za prašiče. Vsake toliko časa se svinje zamenjajo, korito pa ostane isto ...

Dragi moji, 26. novembra letos sem videl veliko jato divjih gosi, ki so letele proti zahodu, v Evropo. Tudi gosi so za nami ...

Bravo mi!!!

* Prispevek izraža mnenje avtorja in ne uredništva RS

ZAJČEK POZIMI

Tam v daljavi, tam v goščavi
zajček plašen je živel,
lep bel kožušček
in urne tačke je imel.

A, glej ga, šmenta,
že starka zima je prišla
in nasula
je obilico snega.

Pride burja, mraz in led,
zajček pa je lačen spet.

Ni korenčka ni travice,
kjer so pasle se kozice.
Zajček cvili, prosi,
saj ga lakota pesti,
sončece se ga usmili,
sneg in led stopi.

Brž na njivo po korenje,
saj težko je zimsko zajčkovo
življenje!

Sabina Nagode

BRUS & NAGODE
IGRALKI: INGRID IN MELANIJA
RAVNIŠKI ASFALT 2. DEL

- Režija: Robi
- Direktor režije: Melanija
- Direktor scene: Ivan
- Scenarij: Ingrid
- Producent: Ks Hotedršica in 2. odsek Ravnika
- Glasba: harmonika – Urban, bobni – Domen
- Fotografija, scenska osvetlitev in efekti: Robi
- Montaža: Brus & Nagode com.
- Mikrofon: Ingrid
- Nastopajoči: Ravniški podmladek
- Glavni kuhar: Melanija, Urša
- Glavni in odgovorni urednik: Melanija in Ingrid
- **Gostje v filmu:** župan Logatca, predsednik Ks Hotedršica, predstavnik za ceste in gospod župnik
- **Dober film popestrijo statisti:** Amonovi, na križišču levi Rupniki, sredinski Iseniči, desni Luxi pozabljeni se pripišite sami
- **Pometaji scene – ta mladi:** Blaž, Bojana, Tadeja, Gašper, Urša, Špela, Polona, Urban, Domen, Hana
- **Premiera filma: 30. 11. 2007 ob 15. 30 uri**
- **Kraj dogajanja: Ravnik**

VABLJENI

KRITIKA

Obljuba dela dolg in napisal sem kritiko o filmu:

Asfalt 2. del

Program in prireditelj : O.K.

Se vidi da tandem Brus & Nagode drži. Žal pa se je podelitev oskarjev (košaric) odvijala za hrbtom. Filmska sklenitev asfalta po Ravni – ku je skregane vaščane spet združila od Cveta do Ivana.

Porajalo se je veliko vprašanj glede filma: "Ravniški asfalt 1. del". Pobudniki Franc in Robi sta osnovala združbo "Rupnik & Brus com, ki pa žal ni bila zastavljena sistematsko. Niso imeli glavnih igralk, režijo in scenarij pa sta prevzela sama, kot tudi glavni vlogi – še statistov niso marali. Zataknilo se je tudi pri producentu. Zbranega denarja je bilo le za 650 metrov filma. Po prvi klapi filma so pri sondiranju tal prišli do vrele vode. Toda voda ni bila niti termalna niti zdravilna. Tako ni bilo nič od investicij v toplice in hotele na Ravniku. Tako je propadla misel na dolgoročni razvoj turizma na Ravniku. Zaradi neuskkljenosti pri realizaciji filma in nedodeljenih vlog ostalim Ravničanom je film žal ostal v bunkerju in se pridružil filmu "Asfalt na Ravniku", ki je Ravničane razdelil za 15 let na dve polovici.

NAGRADNI REBUS

v= r a= n

+ O +

g= v a= o

+ +

p= t 5678

Rešitev: _ _ _ _ _ !

sestavili: Hana Brus in Urška Erjavec

Rešitve tokratnega rebusa pošljite do 10. marca 2008 na naslov Ravniška sapca, Ravnik 10, 1372, Hotedršica. Med pravnimi rešitvami bo prijatelj Ravniške sapce Anton Teršar iz Logatca izžrebal nagrajenca, ki bo dobil njegovo izvirno gajbico z več glaži medu (na sliki desno, foto Š. N.)!

Pravilna rešitev nagradnega rebusa iz 8. št. RS se glasi: BAMBI LOGATEC. Žreb je določil naslednje nagrajence: 1. nagrada – Loredana Brus iz Hotedršice, 2. nagrada Dušan Dovč iz Ljubljane, 3. nagrada Jana Petkovšek iz Logatca.

Vsem trem čestitam!

Tadeja Lux žreba nagrajence (foto I. K. B.)

DEŽ

"Kako si se kaj imel na dopustu?" Si imel lepo vreme?" je Tone vprašal prijatelja.

"Samo dvakrat je deževalo."

"Potem si imel pa srečo!"

"Kakšno srečo neki? Prvič je deževalo sedem, drugič pa pet dni!"

VREMENSKA NAPOVED

V Ameriki so Indijanci vprašali vrača, kakšna bo zima? Huda, reče vrač, kar začnite pripravljati drva. Potem pa vrača vseeno malo zaskrbi, če se ni zmotil, in za vsak primer pokliče še glavne vremenarje v Washington, kakšna bo zima. Huda bo, huda, reče vremenar, Indijanci že sekajo drva!

V 10. ŠTEVILKI NAPOVEDUJEMO:

- na obisku pri Brusovih ali Ravnik 10
- in še na obisku pri Luxovih ali Ravnik 10a
- geološke značilnosti Ravnika

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Ravnik pred 2. svetovno vojno: Mežnarjev Ciril na konju